

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

II.

2022/2023

**SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ**

OBSAH

1. Hladovka (<i>Anna Lavická</i>)	9
klíčová slova: milosrdenství, pokušení, půst	
2. Žena a život (<i>David Balcar</i>)	13
klíčová slova: moudrost, soud, žena	
3. Vy jste byli mrtví (<i>David Najbrt</i>)	23
klíčová slova: spása, hřích, sobectví	
4. Dívat se do očí (<i>Iva Květonová</i>)	29
klíčová slova: společenství, milost, následování	
5. Milost Pána Ježíše se všemi (<i>Jiří Palán</i>)	35
klíčová slova: milost, následování, Boží království	
6. Ježíš staví na nohy (<i>Michael Pfann</i>)	41
klíčová slova: následování, zvěst, spása	
7. Hledejte nejprve Boží království (<i>Ondřej Zikmund</i>)	47
klíčová slova: Boží království, milosrdenství, důvěra	
8. Sám jsi věřící, blbečku! (<i>Tomáš Vítek</i>)	53
klíčová slova: víra, hřích, následování	
9. Nezneužiješ jména (<i>Anna Peltanová</i>)	55
klíčová slova: přikázání, úcta, pokora	
10. V nebi není inflace (<i>Daniel Blažek</i>)	63
klíčová slova: Boží království, majetek, důvěra	
11. Ježíšovo bohatství (<i>David Nečil</i>)	69
klíčová slova: přijetí, milosrdenství, majetek	
12. Svaté jméno (<i>Jiří Šimsa</i>)	75
klíčová slova: následování, pokora, spása	

13. Ježíšův neúspěch v Nazaretě (Jiří Palán) 81

klíčová slova: požehnání, zklamání, pokora

14. Patičkaři (Michal Kitta) 87

klíčová slova: podvod, spása, víra

15. Když Pán vysvobozuje (Petr Kulík) 91

klíčová slova: požehnání, naděje, milost

HLADOVKA

INTROIT

Ten, kdož v skrýši Nejvyššího přebývá, v stínu Všemohoucího odpočívati bude. Díím Hospodinu: Útočiště mé a hrad můj, Bůh můj, v němž naději skládati budu.

POZDRAV

Milí přátelé, sestry a bratři, slovy žalmu 91 jsme otevřeli dnešní bohoslužby. Dnes je první neděle postní, začátek 40denního období pokání, vedoucího až k Velikonocům. Žijeme v bolavém světě, kde pokání je na místě. Žijeme na dosah nesmyslné zlé války, kterou Rusko působí na Ukrajině; žijeme na dosah informací a svědectví o destruktivních účincích zemětřesení v Turecku a Sýrii, jež souvisí nejen s přírodní pohromou, ale také s chamtivostí mocných; žijeme ve světě, kde lidské sobectví rozevívá nůžky mezi bohatými a chudými. Postní doba je pro nás dar, příležitost od Boha k pokání a modlitbám.

PÍSEŇ: NEZ 105 *Kdo ochrany Nejvyššího*

MODLITBA

Milý Bože,

přicházíme dnes před tebe, abychom společně otevřeli postní období. A také abychom otevřeli tobě i sebe. Přicházíme se svou všedností v zádech, se svými starostmi z práce, ze školy, z rodin a domovů a neseme si s sebou svoje zápasy i prohry, své úspěchy i svá selhání, radosti i tíhu. Neseme si svou každodennost, nevyslovené modlitby.

Pane, věříme, že nepohrdáš ničím, co jsi stvořil, a odpouštíš všem, kdo k tobě přicházejí s pokáním.

Prosíme, stvoř v nás ty sám opravdovou lítost, abychom od tebe mohli přijmout odpuštění a pokoj.

Prosíme, naprav nás! Kdokoli takto vyznáváte, Pána prostě: Pane, smiluj se! Kryste, smiluj se!

Amen.

PÍSEŇ: S 23 *Bůh je záštita má*

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Iz 50,4–10

PÍSEŇ: NEZ 340 *Ve jméno Krista doufáme* (1.–7. sloka)

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Matoušově evangeliu, v 4. kapitole, verše 1–11.

Čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Jak dlouhá je to doba, přepočteno na týdny? Téměř šest týdnů. Jako postní období, do kterého jsme právě vstoupili. Však taky slovo „poušť“ nám má půst připomenout, je to místo či situace, v níž člověk musí leccos pustit, opustit leccjaké dosavadní jistoty, soustředit se na to, co je k životu nezbytně zapotřebí.

Tohle nám připomíná i příběh o Ježíšově pokušení na poušti. Že pro „přežití“, a to nejen na poušti, je důležitý vztah s Bohem a taky že „poušť“ může napomoci uvědomit si, co je pro život opravdu podstatné. Stejně tak půst má posílit naši víru, náš vztah s Bohem. Má nás učit na něho se spolehnout. Kdo z nás může říct, že se na Pána Boha umí vždy a všude spolehnout stoprocentně? Já to nejsem. Postní doba tedy může – pro mě, pro vás – být takový „trénink víry“. Stejně jako byl pro Ježíše čtyřicetidenní pobyt na poušti. Evangelista Matouš jen tak, jako by mezi řečí řekne, že se Ježíš postil 40 dní.

Ten příběh však není o hladovění, o tom, jak dlouho se dá nejíst, ale o hledání pravé cesty, o tom, zda člověk – v tomto příběhu Ježíš – obstojí, když jsou mu nabídnuty jiné (zavádějící) alternativy. Ten příběh nás nevybízí především ke 40dennímu půstu od jídla, ale k přemýšlení nad otázkami, které klade pokušitel (ten, který nikoho nevede rovně, ale vždycky křivě). Ježíš se nechal vystavit otázkám, co všechno do svého života (do úst, do srdce, do mysli) vpustím a bez čeho se chci nebo dokonce musím obejít. Nejde tu totiž jen o „nějaké jídlo“, ale o perspektivu, o výhled, o zacílení života. A o pokušení falešných („alternativních“) cest.

Perspektiva Ježíšova života byla vyznačena při jeho křtu. Zaznělo tam: *„Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.“* Ježíš přišel k Jordánu, aby se nechal od Jana Křtitele pokřtít. A při tom křtu se projevilo, že má k Bohu velice blízko, že je Pánu Bohu milý. A že má zvláštní poslání a úkol: žít tady jako Boží Syn. Co znamená, že Ježíš je Boží Syn? Že se jím Bůh nechává zastupovat. Ježíš zastupuje Boha. Ne jen v něčem, ne jen trochu. Bůh má na zemi výhradní zastoupení – v Ježíši.

Po svém křtu Ježíš odchází na poušť, aby se na své poslání připravil, a přitom se postil. Slyšíte v tom slovo „pustil“? Aby vybojoval, co do svého poslání „pustí“, a co naopak „pustí pryč“, co si od-pustí...

„Tu přistoupil pokušitel a řekl mu...” Všimněme si prosím pečlivě, jak je to tu řečeno: Není to Bůh, kdo by pokušitele poslal. Tady názorně vidíme, jak to je: Bůh nás vede i na poušť a pokušením se mohou stát různá úskalí na cestě, ale rozhodně to není Bůh, kdo by pokušení sesílal. Naopak vede nás a je s námi i v pokušeních, ale čeká na naše rozhodnutí, na kterou stranu se přikloníme, jestli se od něj neodkloníme (nezahneme křivě). On stojí na naší straně.

Ve chvílích, kdy se Ježíš připravuje a postí se, což znamená, že se soustředí na jiné věci, než je jídlo a pití, přichází k němu pokušení. Odehrává se na dvou rovinách. Nejde tu především o osobu pokušitele, jde tu o otázky, které si Ježíš v tom podivném rozhovoru ujasňuje.

1. Jde o zpochybnění jeho identity jako Božího Syna: „Tak ty jsi Boží Syn? Přesvědč se o tom! A pomoz si! Vyrob z těchto kamenů potravu. Dokážeš to?

2. Mnohem výraznější je ale druhá rovina. Ježíš si ujasňuje, v čem je jeho poslání. Jak a čím má svět zachránit. Pokušitel nabízí možnou cestu: „Dej jim chleba! Hmotný blahobyt. Nasyť je!“

„Ježíš však odpověděl: „Je psáno: Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.““ To je odvážná odpověď, která říká tváří v tvář hladu a chudobě, že jídlo není to hlavní, co lidé potřebují. Zní to provokativně. Ale v této souvislosti je pro Matouše důležité říct, že Ježíš sám hladověl 40 dní. Nemluví zde sytý, který by hladovému nevěřil (a kterému by nevěřili hladoví). Přesvědčení, že jídlo není to nejpodstatnější, lze každopádně po 40 dnech hladu říci věrohodněji než po dobrém obědě. Navíc Ježíš neřekne jen: Chleba není pro život nejdůležitější, řekne taky: Člověk žije slovem, které vychází od Boha. Naše lidství nemá přece podstatu v tom, že (a kolik a co) jíme, ale v tom, že žijeme ve vztahu a v rozhovoru s druhými a s Bohem, to především dává životu perspektivu.

Tím ten zápas pro Ježíše ovšem neskončil. Když se pokušiteli nedaří odlákat ho od spoléhání na Boha „přes obživu“, zkusí to jinak, rafinovaněji. Je to opravdu obludné pokušení, všimli jste si, kde se odehrává? Na vrcholku chrámu, ve svatém městě, Jeruzalémě, na „církevní půdě“, mohli bychom přeneseně říci.

Đábel (což znamená „rozeštvávač“, rozdělovač) Ježíši řekne: „*Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: ‚Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen‘!*“ Je to odkaz na krásný biblický obraz „být pod ochranou Hospodinových křídel“. Ten obraz je i nám blízký a známý, přece tak rádi zpíváme „Pod ochranou Nejvyššího“ a modlíme se s dětmi: „*Podvečer tvá čeládka, co k slepici kuřátka, k ochraně tvé hledíme, laskavý Hospodine.*“ Obojí je vzato z žalmu 91., který jsme tu dnes na začátku bohoslužeb slyšeli a zpívali. A právě tento žalm cituje pokušitel Ježíši. A opět jsou tady ty dvě roviny: Přesvědč se, zdali jsi Boží Syn, a přesvědč se, zda tě Bůh ochrání. A taky: Nechceš-li nabídnout chleba (aby tě viděli a přijali jako zachránce, spasitele), zkus nabídnout zázraky. Pozoruhodné, ale vlastně děsivé je, že tu ďábel cituje Písmo – a trvá na jeho doslovném výkladu! Je to dokonalá ukázka toho, jak i Písmo, slovo Boží, se dá ďábelsky zneužít, jak se dá pomocí biblických citací manipulovat druhými lidmi, a tím je dokonale odklonit od Boha, pokřivit jim k Bohu vztah, a dokonce je uvrhnout do neštěstí... Tohle Ježíš odmítá a odráží útok jiným biblickým slovem: „*Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.*“ (Dt 6,16) Vlastně je tam doslova: Nebudeš provokovat Hospodina, svého Boha, dokonce ani k tomu, co se ti zdá velmi bohublé. Druhé pokušení můžeme chápat tak, že Ježíš odmítá přijmout jako svou cestu (cestu k záchraně, cestu pro Božího Syna) vyprovokované povstání proti římským okupantům; odmítá vrhnout se po hlavě do povstání a Boží zásah si vynutit. I když by to bylo mnohem efektnější (a možná oceňovanější) než cesta, kterou nakonec jako Boží Syn půjde, cesta kříže.

Ježíš tím ale odmítá i pokušení „speciální ochrany“ pro sebe, kterou ti ostatní nemají. Je mnoho lidí, kteří „narazí nohou na kámen“ a dopadají špatně. A Ježíš jim může zprostředkovat Boží solidaritu a blízkost i v těžkých situacích a v utrpení, právě jenom když nebude mít žádné speciální zacházení (Boží skafandr). Alespoň ne v tom smyslu, že by měl k dispozici andělskou ochranku.

Dějištěm posledního pokušení je hora, místo, které zajišťuje „světový rozhled“. Dábel vzal Ježíše vzhůru a v jediném okamžiku mu ukázal všechna království země: „*Tohle všechno bude tvoje, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.*“ A i toto pokušení má rovinu osobní pochybnosti: Když nedůvěřuješ Bohu, nevěříš, že ti pomůže (jak se ukázalo před chvílí, když jsi odmítl skočit), důvěřuj mně.

A ještě tu je rovina poslání, které má Ježíš splnit. Tady by se toto pokušení dalo vyjádřit slovy „účel světlí prostředky“. A abys měl u lidí skutečně úspěch, musíš mít ve společnosti vliv. Musíš mít moc. Jen tak budeš moci prosadit všechny ty dobré věci, o které ti přece jde. Nejprve je potřeba mít moc a pak prosadit chvályhodné reformy. Zdá se vám, že takové pokušení je spíš z oblasti „sci-fi“? Že nebylo ani pro Ježíše, a není tedy ani pro nás nic těžkého tomu odolat? Ale copak to neznáme i ve vlastních řadách? Mít tak mezi lidmi moc a vliv, mít úspěch, to by se dobro hned snáz prosazovalo. Z pozice „nahore“ už si člověk (nebo církev) může něco dovolit!

A na to Ježíš odpovídá: „*Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.*““ I tady se Ježíš zaštituje slovem ze zákona Božího. A nabídku moci odmítá jako překážku ke skutečnému poslání.

Že to je ta cesta, po které má jako Boží Syn jít, je potvrzeno náhlou přítomností andělů. Po vyčerpávajícím rozhovoru přinášejí občerstvení a ujištění o Boží blízkosti.

A pro nás to znamená: Tento svět, nebe a země a všechno, co v nich je, je pod vládou Hospodina, a ne pod vlivem všelijakých mocností, jak by nám chtěl ďábel vnutit. Tento pohled (důvěru, víru) nám prostředkuje právě Boží Syn, Ježíš. On je ten, kdo říká ďáblu „ne“ a učí to i nás, vyzbrojuje nás odvahou – když se spoléháme na Boha, ani my nemusíme v zápase s pokušením prohrávat.

MODLITBA

Kriste, náš Pane,

děkujeme ti za to, že nám ukazuješ cestu, dáváš sílu zlo přemáhat.

Prosíme tě, buď s námi v našich zápasech a rozhodováních.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 759 *Radujme se vždy společně* (11.–13. sloka)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

(po slovech „spolu voláme“ se připojte společným „Pane, smiluj se“.)

Náš Pane,

prosíme za ty, kdo procházejí trápením, za ty, kdo jsou sevřeni samotou a smutkem, za ty, kterým se život nějak zadrhnul a nevědí jak dál.

Prosíme tě za nemocné, za ty, o kterých víme ve svých rodinách a kteří nám leží na srdci, jmenovitě ..., kéž je jim tvá blízkost oporou.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za Ukrajinu, za zemi už rok postiženou bezohlednou drzou válkou, za lidi, kteří tam žijí, za ty, které neznáme, ale také za přátele, za bratry a sestry ve víře.

Prosíme za ty, kdo brání ukrajinská města před ruským agresorem, za vojáky i civilisty, prosíme za zdravotníky, kteří ošetřují raněné.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za rodiny s dětmi, které uprchly do bezpečí a našly azyl v naší zemi, aby se cítily přijímány a podporovány. Děkujeme za ukrajinské rodiny, které našly zázemí v našem sboru, jsou pro nás obohacení a svědectví, že tvá církev je jedna.

Prosíme za ty, kdo jakkoli pomáhají najít druhým bydlení a práci a společenství.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se.*

Prosíme o tvé požehnání a posilu pro ty, kdo pomáhají lidem, kterým zemětřesení zničilo domovy a životy, prosíme, aby se pomoc dostala na správná místa.

Prosíme za vlády a vládcy tohoto světa, aby činili dobrá rozhodnutí, aby se účinně zastávali těch, na kterých je páchána křivda, aby neustupovali zlu, které se roztahuje jako chapadla chobotnice. Prosíme, posilni jejich moudrost a odvahu.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se.*

Otče náš...

POSLÁNÍ

Odpuštění, jakého je schopen jenom Bůh a jaké my jen nedokonale napodobujeme a tlumočíme lidem kolem sebe, takové odpuštění ať vás provází, kamkoli půjdete. Pravda,

k níž jsme pozváni a povoláni, ať vám nedá spát, vládne-li bezpráví, lhostejnost a lež. Láska, která je největší ze všech darů, ať vás pozvedá z prachu, když jste smutní a opuštění, a ať vám dává sílu a vede vás k pevné naději a pokojnému odpočinutí.

POŽEHNÁNÍ:

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě. Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv.

Ať Hospodin obrátí k tobě svůj obličej a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 302 *Mocný Bože, při Kristovu*

ŽENA A ŽIVOT

POZDRAV

Milost vám a pokoj od toho, který je, který byl a který přichází.

Sestry a bratři, přátelé v Kristu, vítejte na bohoslužbách.

INTROIT: Ž 111,10

PÍSEŇ: NEZ 131 *Ať zazní chvála*

MODLITBA

Bože, svět, který jsi nám dal do správy, tě chválí. Zní to k nám ze stromů a z hor, z moře a polí, z řek a z květin. Připojujeme se k písni vesmíru a z celého srdce, z celé duše, vší silou tě chválíme. Bože, díky že jsi. Díky, že je svět. Díky že jsme. Ježíši Kriste, děkujeme za tvůj příběh. Mnohý nad ním uznale pokývne hlavou, snad ho i na čas zaujme nebo i nadchne. Ale pro nás jsi Kriste víc – jsi cesta, pravda, život.

Prosíme, dej nám odvahu vstoupit do tvých stop, sledovat tě, následovat. A náš krok prosíme, ať se zpevní a záda narovnají a hlava pozdvihne. Protože ve tvých stopách má cesta smysl. Kriste,

Duchu svatý, přiznáváme netrpělivost. Často chceme různé změny vynutit, sázíme na tlak a nechceme čekat, až zavaneš, nechceme čekat až něco vyroste.

Prosíme, nauč nás důvěřovat tobě, který dáváš dech a který proměňuješ zemi mírností a svobodou.

Duchu svatý, prosíme, proměň tuto chvíli v bohoslužby, v místo, odkud lze odejít v síle a v naději.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mk 14,32–36

PÍSEŇ: NEZ 319 *Shromáždil člověk prý moudrosti své poklad*

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání je 1Kr 3,16–28.

Milí přátelé, možná stále méně, ale přece jen můžeme i mimo prostor církve slyšet, že někdo nějakou situaci vyřešil „šalomounsky“. Nebo že něco je „šalomounské řešení“. I v obecném povědomí je jméno izraelského krále Šalomouna spojeno s moudrostí, tedy s onou schopností, on je to spíš dar, porozumět řádům světa a života, tak aby jej člověk dobře zvládal, věděl, co má smysl, a co ne, kdy mluvit, a kdy mlčet, a dokázal se rozhodovat moudře.

Ovšem – když slyšíme, že někdo něco vyřešil šalomounsky, tak to obvykle bývá řešení, se kterým jsou spokojeny obě strany. A to právě není případ dnešního příběhu. Není to tak, že by se Šalomounovi podařilo najít nějakou zlatou střední cestu, nějaké řešení, které uchlácholí obě strany, ani jednu nenadchne ani jednu neurazí, ale spor urovná. Šalomounovi se podařilo díky vnímavému srdci, srdci, které dostal od Pána Boha, spor vyřešit jednoznačně. A to tak, že odhalil pravdu.

Podstata sporu je zřejmá. Na vysvětlenou – v tehdejších společnostech v jasné většině případů nebyla oddělena moc výkonná a moc soudní. A tak byl král také soudní instance nebo nejvyšší odvolací instance. Každopádně je pozoruhodné, že král tady řeší spor dvou žen – prostitutek. I ženy ze samého dna společnosti mají ke králi přístup a král se jejich případem zabývá. Obě mají možnost promluvit a říct svůj pohled na situaci. A král jim opravdu naslouchá, protože pak jejich výpověď sám výstižně shrne.

Je možné, že je to přece jen určitý rys právě izraelského uspořádání společnosti, kde král (ve srovnání s okolními panovníky) není ztělesnění božstva, je jaksi víc „na zemi“, se svým lidem, uprostřed něj. A tudíž je představitelné, že řeší i takovýto problém. A zároveň je možné, že takový případ král Šalomoun řešil právě v začátku své vlády, který je v biblickém podání vnímán pozitivně. Postupně však Šalomounovi stoupá do hlavy sláva, věnuje se (zbytečně) velkolepým luxusním stavbám, má velký harém a šikovnou zahraniční politikou a sňatky si získává mezinárodní renomé. Ruku v ruce s tím však klesá jeho vnímavost pro Boží zákony, klesá zájem na ryzosti a čistotě – když každá z jeho nových manželek si přinesla spolu se svým bůžkem i určitý pohled na život, odlišný od pohledu Hospodinova. A tak není divu, že Šalomoun bude v závěru svého panování lidu

stále více vzdálen, a dokonce se proti němu budou pořádat vzpoury. Ale tady jsme na začátku jeho vlády, kdy moudrý král nemá problém řešit spor dvou žen nevalné pověsti. Jejich výpovědi jsou doslova stejné, a právě proto si diametrálně odporují. Jedna tvrdí: „*Můj syn je ten živý, a ten mrtvý je tvůj.*“ A druhá tvrdí: „*Ne. Tvůj syn je ten mrtvý, a ten živý je můj.*“

Asi bychom řekli: tvrzení proti tvrzení. Těžko něco vyšetřit, s tím se nedá nic dělat. Jsme v době, kdy nebyly možné nejen testy otcovství, ale ani testy mateřství. Ovšem krále Šalomouna napadne, jak test mateřství udělat. Pravda, tuhne při něm krev v žilách.

Ten test na celou věc nejde od počátku, od příčiny, od vyšetřování toho, co se stalo. Ale jde na to od konce, od důvodu, od cíle. A tím je život; život dítěte. A při tom hroživém testu mateřství se ukáže, která žena chce život pro dítě; ta je jeho matka. Zatímco sousedka lhářka chce především ukojit svou závist, a tak razí rovnostářství: Když nemám já dítě, ať ho nemá ani ona.

Jsme tak jako na jiných místech Bible u dvojice slov MÍT a BÝT. Obě ženy chtěly MÍT dítě. Ovšem pravá matka dokázala ustoupit od tohoto MÍT (a asi to nebylo nějaké racionální rozhodnutí, spíš její cit a soucit jí to ukázal), ustoupila od svého MÍT a zachová se tak, aby ono dítě mohlo BÝT. Vytvoří mu cestu k životu, cestu k budoucnosti, i když tím sama strašně moc ztrácí. Jsem přesvědčen, sestry a bratři, že to není násilný myšlenkový skok, když řeknu, že to rozhodnutí, které učinila, je proces pašijový. Proces, při němž se někdo vzdává svého, něčeho velmi důležitého, závažného, a vzdává se proto, aby mohl být život. Aby někdo jiný nebo mnozí další mohli žít.

Ještě zpět k té ženě. Samozřejmě, že budoucnost jejího dítěte je nejistá, zvláště pokud by vyrůstalo u té druhé ženy, patrně všehoschopné. Ale opravdová matka se místo logiky rovnosti „jak ty mně, tak já tobě“ na celou situaci dívá pod úhlem otázky: Co poslouží životu? Co můžu udělat pro život? Pravý, opravdový člověk je v extrémním případě ochoten upozadit své nároky, touhy a přání, aby se prosadil život. A mně se čím dál tím víc zdá, že příběh této ženy je v jedné linii s příběhem Ježíše Krista. Že ten příběh je predehra, preludium, jedno z prvních ztvárnění toho, co je z Božího hlediska záchrana, spasení. Jedna z otázek, kterou si kladou teologové, zní: Jsou nějaké obrazy či předobrazy Krista ve Starém zákoně? Je totiž zajímavé přemýšlet o tom, kde má třeba příběh Davida či Josefa podobné rysy s příběhem Ježíšovým. A v úvahu připadají i další postavy.

Můžeme domýšlet, že i tato žena, jejíž jméno neznáme, je součástí důležité otázky: „Kde potkáváme Ježíše Krista nebo rysy Ježíše Krista ve Starém zákoně?“

Nemyslím si, milí přátelé, že Bůh chce, abychom neměli svá přání, zájmy a touhy, abychom popřeli svá práva a zapověděli si o něco stát. Vůbec ne. Ale může dojít k situaci, kdy člověk toto dá stranou, aby pokračoval život. Dá to svoje stranou. Škrtne svoje MÍT, aby něco, někdo mohl BÝT. Ač sám z toho nebude mít užitek. Je to nová logika dát se do služby životu. Mám za to, že právě tuto logiku Ježíš Kristus dotáhl do konce. Také on měl touhy, přání. Slyšeli jsme v prvním čtení, že prosil v Getsemane, aby ho utrpení a kalich hořkosti minuly. Pak však přijal jiné řešení, na svůj úkor, ale ve prospěch života, života nás všech.

A takové životní nastavení – této ženy, Kristovo – má budoucnost. A projevuje se pak i v událostech a sporech docela obyčejných. Všude tam, kde někdo dokáže dát stranou svůj zájem, svůj názor, svůj návrh řešení a spolupracuje dál na nějaké věci, i když se jde jinou cestou, než chtěl on. Mám za to, že to jsou malé drobné záblesky Božího království.

Překladaelé ekumenického překladu Bible dali tomuto oddílu nadpis „Šalomounův soud“. Ovšem Šalomoun hlavním hrdinou tohoto příběhu není. To ona žena, která poznala, co je dobré pro život, a která byla ochotna pro to strašně moc obětovat. Ta žena je tu hlavní postavou, hlavní hrdinkou. Asi by bylo dobře nadpis změnit. Třeba „Obětování jediného syna“ anebo „Žena a život“.

A Šalomoun? Ano, ten to poznal. A to bych přál i nám. Abychom – díky moudrosti, kterou dává Bůh (a věříme, že těm, kdo o ni prosí, moudrost dává), poznali, kdo je hrdina. Abychom poznali, kdo jsou opravdoví hrdinové. Lidé, jejichž příběh stojí za to si připomínat. Naše okolí, média, společnost, diskutující skupinka v kavárně, v hospodě či v práci o přestávce nám nabízí různá vyprávění, příběhy různých hrdinů i různých hrdinů v uvozovkách.

Prosme o srdce vnímavé, které by dokázalo rozlišovat. Prosme Boha o moudrost rozpoznat, jaké příběhy stojí za to vyprávět. A kde všude jsou příběhy těch, co dokážou obětovat svoje, aby pokračoval život.

Vězme, že šalomounské řešení není to, které uspokojí všechny, neurazí a zachová klid. Šalomounské řešení je to, které odhalí a pojmenuje pravdu a najde, kudy vede cesta k životu. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 574 *Ó sešli Ducha svého*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

prosíme za planetu zemi a všechno, co na ní je, co v ní koření a roste, prosíme za ty, kdo po ní chodí, běhají, usínají a vstávají, za lidi, zvířata, rostliny – chraň svět, svůj, krásný, obnovuj život, zvláště tam, kde jej my ohrožujeme.

Žehnej nově narozeným, žehnej mladým, kteří tvůj svět prozkoumávají. Žehnej zkušeným, kteří svá obdarování využívají ve prospěch okolí. Žehnej starým, kteří se ohlížejí.

Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Ježíši Kriste, hlásíme se k tvému jménu, chceme vstupovat do tvého příběhu, přemýšlíme o tvých slovech a ptáme se, co bys v těchto dnech dělal a říkal ty. Prosíme ukazuj cestu k pokoji, veď nás k němu, dávej mír, pokoj, šalom.

Prosíme za uprchlíky, za lidi uprostřed bojů, za jejich příbuzné, za ty, kdo přišli kvůli válce o své blízké, o domov. Potěšuj smutné, uklidňuj traumatizované.

Prosíme za sílu pro ty, kdo pomáhají.

Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Duchu svatý, prosíme tě za hledající, za bezradné, za nejisté, za naději pro ně.

Prosíme, inspiruj ty, kdo mají vliv, zasáhni svou mocí moudré, ty, co mají moc, ty, co mají vliv.

Prosíme, inspiruj církve, aby se v ní přemýšlelo a mluvilo nově, bez předsudků a frází, čerstvě, radostně. Duchu svatý, prosíme, proměň i nás, stojíme o tvé dary.

Voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Bože, předkládáme ti v tichosti jména a tváře těch, za které se chceme přimlouvat.

A spojujeme se v modlitbě Páně: **Otče náš...**

POSLÁNÍ:

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

POŽEHNÁNÍ:

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEŽ 403 *Moudrost mi, Pane, dávej*

VY JSTE BYLI MRTVÍ

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Iz 26,19

PÍSEŇ: NEZ 543 *Pán Ježíš Kristus vstal z mrtvých*

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

ty, který jsi byl mrtvý a jsi živý, ty, který jsi prošel utrpením, smrtí a hrobem a vstal jsi k novému životu, neprošel jsi smrtí k životu pro sebe, ale pro nás. Chceš se s námi setkat. Míříš k nám s otevřenou náručí, plnou života.

Chceš se setkat s námi, kteří jsme mrtví v tom všem, čím jsme se pohřbili ve vztazích k druhým, k Bohu i k sobě; chceš se setkat s námi, kteří jsme mrtví a pohřbení ve všem tom, v čem nežijeme v lásce, v tom, co nedává smysl, v tom, co nemá budoucnost.

Chceš se setkat s námi, takovými, jací jsme, nebo vlastně vůbec nejsme; chceš se setkat s námi, kteří si nevíme rady se svojí smrtí ani se svým životem.

Nedokážeme ani dost poděkovat, že jsi to právě ty, kdo prošel smrtí k životu. Že ze smrti do života voláš a zveš právě ty nás.

Děkujeme za tvého Ducha života, kterého můžeme přijímat vždycky a všude, za všech okolností, v každé situaci, v každé chvíli, v životě i ve smrti.

Děkujeme za dnešní sváteční den, když můžeme tvůj život přijímat společně.

Prosíme, otevři nás svému životu v tomto shromáždění, v přijímání tvého slova i tvého těla, abychom se úplně naplnili radostí našeho nového života. Aby tvé království života žilo v nás a my v něm. V tobě.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Lk 24,1-12

KÁZÁNÍ

Základ kázání je zapsán v Ef 2,1–10.

Milé sestry, milí bratři, vy jste byli mrtví. Vy jste byli mrtví – to nám to pěkně začíná! Během svého života jsme vyslechli jistě hodně ostrých slov a vyslechli jsme jistě hodně slov, která byla za hranou, ale tohle je tedy něco. Navíc je to přece blbost – přece vím, že nejsem mrtev. Nějak tuším, že jednou budu, ale tuhle myšlenku většinu času více méně úspěšně vytěsňuji, protože zatím jsem živ, to se přece pozná, to se dá snadno definovat.

Ano, ten náš dnešní velikonoční text má zjevně problém s naší definicí toho, co to znamená živý, a co to znamená mrtvý, co je život, a co je smrt, má dokonce problém s definicí smrti jako záležitosti definitivní. Nebo není to naopak? Nejsme to my, kdo máme nakonec problém s definicí života a smrti? Nejsme to my, kdo máme dokonce problém se životem a se smrtí? My, tedy nejen naše představy, ale i naše realita, naše existence, svlečená do naha, bez všech závojų a obalů, naše existence jako bytí k smrti?

V tom se zdá – zase z jiné strany, jako by ten dnešní text nebral naše konstrukce vůbec v úvahu: Zdolává nepřekročitelnou rokli mostem spuštěným z nebe, v nezdolatelém masivu, v mase našeho myšlení hloubí tunel skrz naskrz, redefinuje fenomény života a smrti napříč námi samotnými.

Dnes, na neděli vzkříšení, jsme oslovováni evangeliem o vzkříšení Ježíše Krista, jistě jako každou neděli, ovšem dnes slavíme tu neděli, od které vzaly svůj základ všechny neděle ostatní. Aby ovšem pro nás tohle slovo nezůstalo prázdným, ale stalo se živým, oživujícím slovem, které s námi dokáže zázraky, je třeba abychom je přijali – tedy nejprve mu udělali místo tím, že odstraníme náš starý způsob myšlení a necháme naše myšlení a naše jednání proměnit tím slovem. Necháme se změnit, nebo, jak by řekl náš dnešní text, vzkřísit.

Abychom ovšem mohli takto pojmut vzkříšení, musíme začít u smrti a života. Jak si definujeme život? Jsme živí, když dýcháme? Jistě. Znamená pro nás dýchání život? To ne, to je spíš podmínka života. Tluče nám srdce? Ano. Běhají mi mozkové vlny? Asi ano.

Ovšem život v biologickém slova smyslu, respektive definice života takto biologicky je od reality lidského života i od našich představ kvalitativně odlišná.

Můj život, to je moje rodina, moje práce, moje zájmy, plnění mých potřeb – od těch základních, které mě ovšem neuspokojují o nic méně, jako je jídlo, pití, pohlázení, přes poznávání, úspěchy až po dosahování cílů a plnění tužeb. A na cestě k tomu samozřejmě překonávání překážek, štěstí, neštěstí, možnosti, příležitosti, zdraví, nemoc. To je život.

Smrt si umíme představit biologicky, se smrtí jako koncem svého života se vyrovnat neumíme. Smrt nás děsí. Jako lidé se jen myšlenice na ni vyhýbáme, co to jde, většinou dokud jsme mladí. A v tomhle býváme (často) mladí, dokud to jde. A pak jsme najednou už velmi staří a o smrti přemýšlíme o to víc, doháníme to.

Vlastní smrt neznáme, neumíme si ji představit. Když nám zemře někdo blízký, vnímáme smrt především jako konec, přetržení vztahu jako něčeho, co přesahovalo náš vlastní život a dělalo život životem, a pak to najednou chybí a bolí. Je nás o kus méně.

Vidíme, že pozitivistická redukce života na jeho podmínky či projevy nefunguje jako definice života, která je nám vlastní. I když si to třeba nepřipouštíme nahlas, vnímáme život mnohem hlouběji. A snad o to víc to platí pro smrt, kde to, že někdo nedýchá, vnímáme jako problém proto, že už s námi nemluví a už nikdy nebude. A pokud jde o nás individuálně – protože dokážeme nahlédnout konečnost vlastního života, stojíme, když se toho odvážíme, tváří v tvář absurditě naší konečné existence.

Tak s tím vším (nejenom s pozitivistickou redukcí, ať už jakéhokoli rozsahu) se náš dnešní text nepáře. Na poli fenoménu života a smrti nastoluje vlastní agendu. Smrt není nepřekonatelná, smrt není konečná, smrt, zdá se, nepředstavuje zásadní problém, respektive není to kořen zásadního problému existence člověka. V tomto paradigmatu není smrt nevyzpytatelná, krutá a definitivní hranice života. Zde je smrt viděna z úplně jiného pohledu, jako důsledek hříchu a viny, konec výpočtu, jehož činiteli jsou hřích a vina, jejichž činitelem je člověk.

V evangeliích se opakuje jeden prvek – Ježíš uzdravuje mnoho nemocných, mnoho lidí, kteří mají velmi omezený život, snad by i řekli, že to už ani život není. Lidé kolem žasnou,

je to zázrak. Ovšem pro Ježíše je mnohem důležitější, že tomu, komu pomáhá, odpouští hříchy. To, co lidé, kteří jsou svědky zázraku uzdravení, vnímají jako něco vedlejšího, vedle fyzického uzdravení vlastně nepodstatného, zdůrazňují evangelia právě jako to jediné rozhodující, na celém zázraku to jediné podstatné.

A podobně (zase) zde nacházíme bezprostřední souvislost smrti a hříchu – smrt je tu symptom hříšného života, univerzálně řečeno smrt je symptom života člověka jako hříšníka. Neřeší se tak zde vlastně smrt, ale náš hřích. A kauzální léčbu hříchu, řešení nevyléčitelné choroby, a tím potom samozřejmě i jejího následku, tedy smrti, provedl Pán Bůh na Kristově kříži a v jeho vzkříšení.

Zvítězil a my jsme vyhráli s ním. (On skóroval a my jsme vyhráli.) Vyhráli jsme život. Byli jsme mrtví a teď jsme vzkříšeni. Protože v této realitě není smrt biologickým koncem života, ale stavem a koncem uvnitř biologického života, a naopak vzkříšení je pro člověka událost uvnitř biologického života a je to stav, který není na biologický život a jeho limity omezen.

Je potřeba ještě prozkoumat poslední fenomén, a to fenomén hříchu jako toho, co ničí život a vede k smrti a s čím si člověk sám neporadí; a jen díky Bohu a jeho lásce má v tomto ohledu naději.

Hřích je zde definován jako život podle běhu tohoto světa, jako poslušnost nějakého vládce nadzemských mocí. Nabízí se představa ozubených koleček, která se točí a roztácejí jedno druhé; a svět nějak systémově, i když ne dobře běží, a snad nějaký ďábel ho roztáčí. Asi funkční představa, i když kulhající jako každý přírůstek. Napadá mě spíš představa robotů, lidí jako robotů, kteří jsou ovládáni nějakým programem, který si instalovali třeba dobrovolně, třeba z vlastní hlouposti a neopatrnosti, nebo prostě selhala jejich protivirová obrana, každopádně jsou poslušni tohoto programu a běhu tohoto světa a toho, co jej ovládá.

Obsahem programu hříchu, který si stahujeme a kterým se necháváme ovládat, je žití podle vlastních sklonů a podle svých vlastních sobeckých zájmů. Tady s žádnou výmluvou na vyšší, vnější moc nevystačíme, jakkoli se tím neoslazuje její realita a vliv.

Ale jsme to my sami a naše zájmy a naše sobectví a naše svévole. To, kde myslíme sami na sebe a hrajeme sami na sebe. To je základ našeho hříchu, to je obsah programu, který námi manipuluje a kterému otročíme – jsou to naše vlastní ega, jsme to my. Jsme to my sami, kdo si kopeme svůj hrob, zdobíme si jej a vylepšujeme, a přitom se sami zabíjíme. A jsme mrtví.

Velikonoce jsou vydáním úplně nového softwaru, který se nabízí zdarma a je volně šiřitelný. Místo programu hříchu se nabízí nový začátek, nový život s úplně novým programem lásky. Pozor, láska neznámá zahodit sám sebe, ale stát se součástí vztahu, být bližním. Jako Kristovo dílo konat dobré skutky, které nám on připravil.

A prosím omluvte počítačového laika a možná zase kulhající příměr – jsme zvyklí vnímat vzkříšení jako výměnu hardwaru – jako zvrácení stavu fyziologické, biologické smrti, a jediné takhle, protože právě to nás trápí a děsí. Evangelium a dnes dopis do Efezu nám ukazuje, že to není problém. Problém je ve špatném softwaru, napadeném a poničeném v důsledku hříchu. Ten je mrtvý. Je třeba to nahradit něčím novým, novým softwarem, ne sobectví, ale lásky. To je vzkříšení, to jsou Velikonoce, to je velikonoční dárek pro nás. Dar života. A v tomhle velikonočním pohledu není biologický konec života konečná. Vztahy lásky, to, co tvoří život člověka, to, co je naším životem od Velikonoc, není smrtí ohroženo, nepodléhá jí. Nezbyvá než děkovat a radovat se a oslavovat. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 540 *Veleben Bůh*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

(Za každou prosbou, zakončenou „Proto k tobě voláme“, jsou všichni zváni, aby se připojili: „Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.“)

Pane Bože,

prosíme tě jeden za druhého, prosíme tě o tvou blízkost, o tvé požehnání, o tvůj nový život. Proto k tobě voláme: *Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.*

Pane Bože, prosíme tě za všechny naše blízké, prosíme tě pro ně o tvou blízkost, o tvé požehnání, o tvůj nový život. Proto k tobě voláme: *Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.*

Prosíme tě i za všechny ty, ke kterým blízko nemáme. Prosíme tě za ty, kdo nemají blízko k nám, prosíme tě za nepřátele, prosíme pro ně o tvou blízkost, o tvé požehnání, o tvůj nový život. Proto k tobě voláme: *Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.*

Prosíme tě za ty, kdo jsou v životě ztraceni. Kdo jsou zavaleni starostmi o to, co mají, strachem z přítomnosti a z toho, co bude. Prosíme, buď s nimi. Proto k tobě voláme: *Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.*

Prosíme tě za ty, kdo nic nemají, nemají co jíst, co na sebe, nemají, o koho se opřít, kdo jsou sami. Prosíme, buď s nimi a ved' nás k nim a k sobě. Proto k tobě voláme: *Prosíme tě, Pane, vyslyš nás.*

A společně se ještě takto modlíme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Fp 2,1-11

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24-26

PÍSEŇ: NEZ 548 *Bud' Bohu všechna chvála*

DÍVAT SE DO OČÍ

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 145,15–16

PÍSEŇ: NEZ 187 *Svou oslav Pána písni*

MODLITBA

Bože,

v mnohdy dost těžce získaných chvílkách se ptáme, co pro nás v našem životě znamená, jestli své oči upíráme k tobě, nebo někam jinam.

Jestli jsme tě nezapomněli hledat.

Děkujeme za každou chvíli, kdy jsme se s tebou potkali. Kdy jsi našel průchod do našeho příběhu a my si toho zvládli taky všimnout.

Děkujeme, že se kolem sebe setkáváme s tvými způsoby, se solidaritou, soucitem, pomocí, odvahou bránit pravdu a spravedlnost.

Děkujeme za moudrá rozhodnutí, která chrání pokoj mezi lidmi.

Prosíme, ať jsme i my takových činů schopni, dej, ať pomáháme ve tvém světě rozhojňovat milosrdenství a radost.

Amen.

ČTENÍ: Iz 61,1–3

PÍSEŇ: NEZ 769 *Jeden Pán, jedna víra*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zapsán v Lk 6,12–26.

Na tom kopci, na té hoře to vypadá na hodně zvláštní výběrové řízení na pozici učedníka. Žádné podmínky, žádné dokládání dosaženého vzdělání, zkušeností, jazykové vybavenosti, řidičského oprávnění. A ač půjde o práci s lidmi, nikdo ani nežadá

dobrozdání od psychologa. A výsledkem je tým 12 mužů. Myslím, že dnes by mezi nimi byly zaručeně i ženy. Je to docela zajímavá směsice. Daňový vyděrač, zrádce, nadšenec a pár horkých hlav.

Ježíšovo společenství, společenství církve je právě takové. Rozmanité, mnohobarevné, smíšené a nedokonalé. Nejsme něčí svévolná volba, neprošli jsme žádným sítem ani nejsme výsledek nějakého kvalifikovaného výběru. Nejsme elita světa, vzor křesťanské víry ani učenictví. Ani staršovstvo sboru není hvězdný tým, spíš hodně obyčejná skupina, která na sebe bere odpovědnost, úkol. A to většinou ještě s chvěním, jestli to půjde zvládnout.

Jsme sice do nějaké míry společenská bublina, ale nejsme všichni stejní. Naštěstí. Každý z nás má jiné obdarování, jiný životní příběh, jinou povahu. Neshodneme se do jednoho politicky ani teologicky, natož jak vařit kávu po bohoslužbách. I naše způsoby zbožnosti jsou různé. Věřím, že Bůh umí z rozdílnosti udělat přednost, nikoho nepomíjí, má pro každého z nás na zemi místo a použije naše odlišné ruce, hlavy, dary k tomu, aby se děly mezi lidmi dobré věci.

Není tak důležité, jaký kdo z nás je, ale to, že jsme tady spolu, že vytváříme společenství. A aby to společenství fungovalo, je potřeba do něho něco dávat. Svoji přítomnost, chuť, síly, čas, nápady, radost. Stejně tak je však pro funkční společenství církve důležité umět nabídnout prostor tomu člověku, který zrovna nic nedává, jen potřebuje nabrat. Není vám dneska právě do zpěvu? Shromáždění je tu taky od toho, aby zazpívalo za vás. Nechcete se dnes modlit? Shromáždění nabídne ticho, řekne slova i za vás.

Modlitba je něco, čeho si máme na Lukášově verzi o povolání učedníků všimnout. Provází důležité okamžiky Ježíšovy mise. Zazní u jeho křtu, na hoře proměnění. Lukáš ji často zařazuje i dál, v knize Skutků.

Ježíš se za tu budoucí skupinu svých učedníků modlil. A nejspíš v té modlitbě nešlo o hodnocení schopností, porovnávání obdarování, o to, kdo by byl vhodnější nebo lepší kandidát. Možná v té modlitbě zvažoval Ježíš i své vlastní povolání, jeho náročnost, to, že se člověk nezavděčí všem a asi i často zůstane nepochopen.

Funkčnost a síla společenství je právě taky v tom, že se dokáže modlit. Modlit se za to, co se uvnitř něj děje. Za volbu staršovstva, za službu učitelů nedělní školy, za mládež, kurzy Alfa. Za trápení jednotlivců, za složitá rozhodování. Vpouštět modlitbou do toho, co děláme, čím žijeme.

Pak Ježíš sejde z kopce dolů. Evangelium přichází tam, kde se děje život. Rovina je místo, kde si lidé vidí do očí. Kde není jeden nahoře a jiný dole. Jen tak je možné vidět muže se špatnými nohama, kterého štve, že trčí pořád doma. Mámu, se kterou její dítě nemluví. Kluka, kterému se zašmodrchal život. Na rovinu lidského života přichází Ježíš, aby byl blízko, bral vážně každou starost, pocity nespravedlnosti, léčil, co je bolavé.

To první, co učí své služebníky beze slov, je diakonie, služba. Stačí se dívat a zkoušet to dělat taky tak. Diakonie někdy vyžaduje i to, aby se člověk sklonil, klekl si. Najednou ten, kdo slouží, se musí dívat vzhůru. Služba zmenšuje ego, pýchu. Ubírá na povýšenosti a všech náznacích vlastní výjimečnosti nebo dokonce vyvolenosti. Ježíš nedá učedníkům prostor, aby svoji vyvolenost měli za nadřazenost. Kdo je Ježíš, se máme učit službou, mezi lidmi. Protože shromáždění, které neumí plakat s plačícími, by mělo plakat samo nad sebou.

A pak se Ježíš zvedne od nemocných a pohlédne na učedníky. Patří ten jeho pohled taky mně? Jsem i já, jsme i my jeho učedníky? A chceme jimi být? Nejsou naše řeči o nedostatečnosti, nevybavenosti jen výmluvami?

Ježíš se dívá do očí. To se pak člověka dotkne jaksí hlouběji a konkrétněji. Jenže jak máme těm čtyřem, čtyřem zaslíbením a čtyřem varováním, blaze vám a běda vám, která Ježíš říká, rozumět? Nepřejeme si snad být spíš sytí, oblíbení a bohatí? A je něco špatného na tom, když takoví toužíme být a když nás to táhne blíž k těm, kteří jsou radostní, protože je nám s nimi dobře? Nestojíme i v tomhle společenství o takové?

Ježíš neříká nic o tom, že být šťastný a mít všeho dostatek je špatně. Ani neříká, že pláč a chudoba je dobře. Ale možná ve chvíli, kdy se vedle sebe ocitnou chudí i bohatí, radostní i smutní, oblíbení i neoblíbení, je na místě otázka, zda nejsem šťastná jenom proto, že jsem lhostejná k těm, kdo vedle mě v lavici sedí. Nebo zda mě strach z nemoci a smrti nedrží dál od nemocných a umírajících. Nebo jestli chvála, kterou se tetelím, není laciná

chvála těch, kteří se snaží se zalíbit. Ježíš nás učí neminout druhé pohledem. Dívat se do očí a být blízko člověku vedle mě.

Zároveň nám těmi čtyřmi zaslíbeními ukazuje, kde se s ním můžeme potkat. Po boku vyloučených, těch, kterým se něčeho nedostává, těch, kteří neoslní, nepřitahují, kteří jsou světu protivní. Protože ví, že nám tihle všichni připomínají, jak blízko máme k nedostatku, jak křehký je náš život se vším, co jsme si vydobyli, jakými obavami jsme svázáni. Ježíš nás zve, abychom se k němu připojili a nechali si jím proměnit svůj život, svoji víru, svůj vztah s Pánem Bohem a dali si jím určovat svoji budoucnost.

PÍSEŇ: NEZ 772 *Kristus má v rukou celý svět*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane,

prosíme za všechny, kteří se bojí teroru, šikany, mají strach z neustále hrozícího nebezpečí; za muže, ženy a děti, kteří trpí, kteří jsou vytrženi ze svého prostředí a normálního života. Buď jim blízko.

Pane, prosíme tě, vyslyš nás.

Prosíme za lidi, kteří se snaží o dobré věci, bojují za dobré cíle; prosíme za ty, kteří kvůli tomu nesou nepříjemné následky. Dodej jim odvahu.

Pane, prosíme tě, vyslyš nás.

Prosíme za zneužívané, za ty, kteří jsou příliš slabí a bojácní, aby se uměli bránit. Prosíme za poškozené a za ty, kteří je podporují, stojí jim po boku. Přidej jim sílu.

Pane, prosíme tě, vyslyš nás.

Prosíme za vyčerpané, nemocné, za ty, kteří neprožívají radost, za zlomené, ustarané, vyhořelé. Podepři, dofoukni je svým Duchem.

Pane, prosíme tě, vyslyš nás.

Prosíme za ty, kteří jsou někomu věrným a velkorysým přítelem, Za ty, kterým přátelství zoufale chybí, cítí se sami. Potěš, zaplň prázdná místa.

Pane, prosíme tě, vyslyš nás.

Společně se k tobě modlíme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 1K 13,12

POŽEHNÁNÍ

Hospodin pro nás učinil velké věci. Ať jeho láska ve vás zůstává a dává vám odvahu činit veliké věci pro vaše bližní na zemi – ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 425 *Pán Bůh sám ať nám všem požehná*

MILOST PÁNA JEŽÍŠE SE VŠEMI

VSTUPNÍ SLOVO

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry, milí bratři, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 33,1.3-4

Zaplesejte, spravedliví, Hospodinu, přímým lidem sluší se ho chválit. Zpívejte mu novou píseň, hrajte dobře za hlaholu polnic. Neboť slovo Hospodinovo je přímé, v každém svém díle je věrný.

PÍSEŇ: NEZ 118 Zpívejte Pánu nové písně

MODLITBA

Hospodine, Pane náš,
ty jsi od věků na věky. Dej, ať uprostřed vlastní pomíjitelnosti nepřestáváme věřit
slovům tvých zaslíbení.
Ujisti nás i dnes, v tomto shromáždění, že máme podíl na vítězství, které pro nás
vybojoval tvůj Syn, Ježíš Kristus.
Dej, ať nás pro Kristovo odpuštění a smíření netíží už vlastní minulost, ale ať je
nám Kristova milost živou vodou a pramenem vděčnosti.
Dej, ať se vděčností rozpomínáme na mnohé nezasloužené dary, které jsme z tvé
ruky přijali, i na všechny sestry a bratry, které jsi nám dal a kteří nás provázeli.
Milosrdný Bože, náš Otče, obdařil jsi nás také darem svého svatého slova.
Dej, ať je nám vzácnou a bohatou radostí i potěšením dnes i každý den, až na
věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Zj 22,1-21

PÍSEŇ: NEZ 625 Ó slunce spravednosti

KÁZÁNÍ

Základem dnešního kázání jsou poslední slova knihy Zjevení i celé Bible: „*Milost Pána Ježíše se všemi.*“ (Zj 22,21)

„*Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec.*“ Tato slova, vyřčená Pánem Ježíšem, nalezneme jen pár veršů před koncem poslední biblické knihy. Těmi slovy se nám oznamuje, že Bůh má ve svých rukách počátek i konec všeho. Tedy – v dnešní souvislosti – i konec tohoto a počátek nového roku. Bohoslužbami v jeho jménu končíme starý rok a zítra stejně, opět bohoslužbami, otevřeme další léto Páně.

Znamená to ale také to, že všechny konce i počátky jsou čistě v rukách Božích. Tedy i počátek a konec života každého z nás, stejně jako počátek i konec vesmíru a všeho času. Pokud tomu takto věříme, pak je asi logické, že si jako křesťané udržujeme odstup od silvestrovského veselí a přelom roků občanského kalendáře nečekáme s takovým vzrušením jako možná jiní. Víme, že kalendáře mohou být a jsou různé, celý čas je však pouze v rukách Božích.

Přelom roků tedy nečekáme se zvláštní naléhavostí, leč čekáme něco nebo někoho jiného. Čekáme potomka z rodu Davidova – jasnou hvězdu jitřní. Hvězda byla pro Židy znamením přicházejícího Mesiáše. Hvězda jitřní – jitřenka je potom symbol nových věcí, nových počátků, nové naděje, nových úsvitů. Třeba i ještě na sklonku starého dne. Naplnění této naděje církev poznala v tom, kdo řekl: „*Hle, všechno tvořím nové.*“ V Ježíši Kristu.

Jeho příchod do tohoto světa, jeho betlémské narození si připomínáme v těchto stále ještě vánočních dnech. Ale zároveň už vyhlížíme jeho příchod ve slávě, na konci věků, na konci všeho. A spolu s celou církví se modlíme starokřesťanskou aramejskou modlitbu: *Maranatha*, Pane přijď!

Přijď! Tak podle textu poslední biblické kapitoly volá nevěsta, jež představuje církev, toužebně očekávající příchod svého ženicha Krista. A v tomto volání není sama, ale je povzbuzována Duchem svatým, jenž jí dává k takovému volání odvahu a smělost víry.

Koho ale takto spolu s celou církví voláme a čím příchod stále očekáváme? Očekáváme příchod toho, kdo žíznivým dá zadarmo napít z pramene vody živé. To znamená toho, kdo

může občerstvit všechny znavené – znavené byť jen třeba po náročných svátcích, ale i ty, kteří už jsou znaveni celým svým dlouhým životním putováním.

A kromě občerstvení nabízí možnost i vyprat – vyprat si svá roucha, tedy šaty svého života, od všeho, co na nich při tom dlouhém životním putování ulpělo. Od všeho, co nemá u Boha místa. Jasně je tu zvěstování naděje i pro nehodné. Bůh chce ze své blízkosti vyprat hříchy, nikoliv však hříšníky samotné. Zní to krásně. Očekáváme toho, kdo napojí žíznivé, kdo přinese občerstvení znaveným, kdo nabízí odpuštění těm, kdo o ně stojí. Skoro by se chtělo říci – není v tom nějaký háček?

A hned tu jeden vidíme: Pán zve k pramenům vod živých a do bran svého města, ale zároveň dosti přesně vyjmenovává, kdo má zůstat venku: nečistí, zaklínači, smilníci, vrahové, modláři. A v předchozí kapitole je tento výběr ještě rozšířen o zbabělce, nevěrníky, cizoložníky a také všechny lháře...

Člověk nemusí být ani příliš osobní, aby se mezi některými zde vyjmenovanými hříšníky našel – kdo z nás nebyl někdy zbabělý nebo v něčem nevěrný nebo někdy nechal?

Zdá se, že text poslední biblické knihy tu popisuje v krásné perspektivě budoucnost u Boha jako pramene věčného života. Budoucnost, která se ale týká někoho jiného než nás, pravděpodobně jenom několika málo vyvolených. Je to vážně tak? Podle Zjevení Janova nevěsta, tedy celá církev, povznesena Božím Duchem, volá: „Přijď!“ A Pán jí odpovídá: „Ano, přijdu brzo.“

Bylo řečeno, že se modlíme spolu s celou církví modlitbu „Pane, přijď!“ Ale neměli bychom raději volat: Pane, ještě nechod', ještě jsem neměl čas všechno napravit, dát do pořádku, odpustit nebo odpuštění nalézt?

Je to možné pochopit ale i tak, že ona volající nevěsta je církev v tísní anebo každý věřící, který ze svého soužení, tísně, vyčerpání, ale také z hlubokosti svých pádů volá: „Pane, přijď' a buď' se mnou ve všem, co zrovna prožívám.“

A právě takovým Ježíš odpovídá: „Jistě přijdu, přijdu brzo.“ A těžko si přitom představit, že tím myslí – přijdu brzo, abych vám ještě přidal, abych vás odsoudil, abych vás zadupal do hlíny, kam patříte. Vždyť přece o Ježíši víme, že *„doutnající knot neuhasí a nalomenou*

třtinu nedolomí“. Naopak, on přichází, aby obcerstvil všechny životem raněné. Poslední verš textu a poslední slova celé Bible jsou: „*Milost Pána Ježíše se všemi*.“ Zní to jako formální pozdrav na závěr. Ale nepochybně je to víc. Je to totiž slovo požehnání.

Apokalypsa, Zjevení Janovo, a vlastně celá Bible končí slovem požehnání. To nejspíš nepřekvapí nás, ale mohlo by to překvapit každého, který by třeba v té poslední biblické knize viděl jen jakési představení budoucích hrůz a děsuplného soudu. Ne, na závěr zní požehnání.

Milost Pána Ježíše se všemi, nejen se všemi hodnými, nejen všemi pokřtěnými, nejenom se všemi věřícími, ne pouze se všemi křesťany, všemi odvážnými, věrnými, pravdomluvnými... Ale se všemi.

Některým přepisovatelům původního Janova textu to bylo zatěžko přijmout. A tak se často dopouštěli toho, před čím je ostatně sám Jan na závěr své knihy varoval – přidávali k jeho svědectví další slovo a psali: Milost Pána Ježíše se všemi svatými. Ale tak to v biblickém originále není. Tam stojí: „*Milost Pána Ježíše se všemi*.“ To je pravé Boží slovo úplně nakonec. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 772 *Kristus má v rukou celý svět*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

ve tvých rukách je počátek i konec všech věcí.

Proto u tebe prosíme za všechny, kteří se ocitli na konci své životní pouti. Otvírej jim výhled k novému věku, který s tebou přichází.

Prosíme i za všechny ty, kteří se ocitli v koncích, nevědí kudy kam, nevědí si rady se svým životem. Dávej nám všem vždy naději nového počátku.

Prosíme tě za všechny, kteří hledí s obavami do budoucnosti. Zbavuj nás strachu, posilni nás, dej, ať nepodléháme pokušením, zbav nás od všeho zlého, dej nám sílu držet se dobrého.

Prosíme tě za celý tento svět, naši planetu, naši zemi, obec, kde žijeme, i za náš sbor. Naplň svým pokojem všechny prostory a naše srdce láskou.

Společně pak tvými slovy voláme k našemu Otci v nebi: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Zj 21,1-4

POŽEHNÁNÍ

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce, ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin chránit tvé vycházení i vcházení nyní i na věky.

PÍSEŇ: NEZ 702 *Krásná je modrá obloha*

JEŽÍŠ STAVÍ NA NOHY

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen. Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, vítáme na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Jr 17,14

PÍSEŇ: NEZ 284 *Nuž Bohu děkujeme*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme ti, že žijeme ve světě plném barev, podzim nám to připomíná s něhou i vášní barvícího se listí.

Obdivujeme rafinovanou barevnost tvého stvoření, vážíme si toho, že nás takto názorně učíš objevovat také pestrobarevnost lidské duše, mezilidských vztahů, tolika poloh vztahu k tobě a světa kolem nás.

Vyznáváme, že často je nám pohodlnější koukat na svět černobíle, hledat snadná řešení, zkratky, vidíme, že když rezignujeme na pestrobarevnost tvých darů a násilím je těsnáme do přehledných škatulek, dáváme růst plevelu neporozumění a náletům nenávisti. Sklízíme pak smutné plody své slepoty.

Nezbývá nám než tě prosit za odpuštění. Pane, smiluj se.

Pane Bože, náš Stvořiteli, ne nadarmo jsi učinil znamením své smlouvy mezi tebou a námi lidmi duhu. Duhu, která nám připomíná krásu tvého stvoření, rozmanitost a barevnost vztahů.

Prosíme, naplňuj naši duši svým Duchem, který je nespoutaný, nepasuje do škatulek, ať nám vždy znovu otvírá oči, léčí naši barvoslepost a zdvihá naše oči k duze, kterou jsi vyklenul nad svým dobrým stvořením jako znamení lásky.

Milovat v barvách, to se od tebe chceme učit, pane Ježíši Kriste.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Gn 9,8–17

KÁZÁNÍ

Základem pro dnešní kázání je Mk 2,1–12.

Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, ten muž byl paralyzovaný. Čím vlastně? K tomu se dostaneme.

Ježíš je doma, rozneslo se po Kafarnaum. Jakmile se to lidé dozvěděli, sbíhali se k němu. Dům byl nácpan k prasknutí. Nekouzilo se tam, nerozdávalo se tam jídlo. A Ježíš neuzdravoval nemocné – zatím. Mluvil. Jakou sílu muselo mít jeho slovo, když se lidé sbíhali jen proto, aby ho poslouchali? Ne proto, že rozdával guláš a párek. Mluvil a lidé to chtěli slyšet. Mluvil o Božím království.

V domě není k hnutí. Lidé se štosují i před otevřenými dveřmi a kolem domu. V tu chvíli přicházejí čtyři muži a na lehátku nesou pátého, paralyzovaného. Nikdo si jich nevšímá. Všichni visí Ježíšovi na rtech. Poslouchají o Božím království – o těch nových řádech lidského soužití. Ale sami zatím zůstávají vězet v těch starých.

Čtyři muži se ale nenechávají odradit. Mají víru, že Ježíš jejich příteli dokáže pomoci. A taková víra přemáhá bariéry – lidí i okolností. Vylezli po schodech, které vedly na plochu střechu domu a začali ji rozebírat. Střechy palestinských domů bývaly postaveny z trámů, vyspárovaného směsí rákosu a jílu. Podobně jako se spárovaly trámy krkonošských roubenek. Když muži rozebírali střechu, musel nastat slušný chaos. Na lidi shromážděné kolem Ježíše padají kusy ztvrdlého jílu, které bodají nalámaným suchým rákosem. Lidé si kryjí hlavy, kašlou, všude prach. Ale mužové chtějí svému příteli pomoci. Když jde o člověka v nouzi, jdou dobré pořádky stranou. Kde je vůle, je i cesta. Ta jejich vede za Ježíšem, a může vést nejruznějším terénem. Klidně i střechou.

A tak ti muži spouštějí svého přítele dírou ve střeše přímo před Ježíše. Jejich víra prorazila poslední bariéru. Ježíš jejich víru viděl a na nic nečekal. Do té doby mluvil krásná slova. Teď přišla chvíle na to, aby se ukázalo, že to nejsou prázdná slova. Ježíš nevedl žádné další řeči, šel přímo k věci. Obrátil se k paralyzovanému a řekl: „*Odpouštějí se ti hříchy.*“ To je ale asi něco jiného, než kvůli čemu muži svého přítele přinesli. Chtěli přece, aby ho Ježíš uzdravil, a on mu místo toho odpouští hříchy. „Není to trochu málo?“

říkají si možná ti čtyři. „Není to trochu moc?“ říkají si v duchu přítomní teologové – zákoníci. „Odpouštět hříchy přece může snad jen Bůh. Kdo je tenhle Ježíš, že odpouští hříchy? Nerouhá se snad?“ Jedni jsou asi nespokojeni, že udělal málo. Druzí, že udělal moc.

Co ale vlastně Ježíš udělal? Abychom tomu porozuměli, je třeba vrátit se k muži, o kterého jde. Leží tu na nosítkách – skoro jako na márách. Nebo teď už ne jako na márách? Paralyzovaný muž. V ekumenickém překladu čteme, že byl „ochrnutý“, nemohl chodit. V Kralické bibli se píše, že šlo o muže „šlakem poraženého“. V originální řečtině se píše *paralytikos* – paralyzovaný. Znehybnělý. To slovo se také dá přeložit jako nesvobodný, svázaný. Ne-volný. Čeho všeho se ta jeho paralýza, to jeho ochrnutí vlastně týkalo?

Ježíš toho muže oslovuje „synu“, vlastně spíš „dítě“. To je velmi láskyplné oslovení. Vyjadřuje, že k tomu muži má vztah. Blízký vztah. Nic na tom, že ho do té doby neznal. Teď tu před ním ten člověk leží. Vztah, který Ježíš otvírá, je od počátku intenzivní a láskyplný. „Dítě.“ V láskyplném vztahu se snažíme člověka vnímat jako celou osobnost. Nekoukáme jen na to, co je na první pohled vidět. Jdeme pod povrch. Alespoň Ježíš to tak dělá. Proto odmítá toho muže vidět jenom jako ochrnutého. Ví, že ten muž je víc než jen jeho nemoc, jeho nedostatek.

Dobře se tomu rozumí, když si pomůžeme tím, čemu se říká korektní mluva. Tak třeba je faux pas mluvit o „postižených lidech“. Jsou to „lidé s postižením“. Ne bezdomovci, ale lidé bez domova. Já se snažím nemluvit o uprchlících, ale o lidech na útěku. Ten rozdíl se zdá na první pohled malý, ale je ve skutečnosti dost zásadní. To, jak mluvíme, ukazuje a zároveň ovlivňuje to, jak myslíme. Mezi postiženým a člověkem s postižením je velký rozdíl. Jde o to, co vidíme, když na toho člověka koukáme. Postižený – zapadne do vymezené škatulky a dál k němu můžeme přistupovat podle určitého mustru. Pokud říkáme člověk s postižením, ze všeho nejdříve máme před očima člověka. Je to člověk. Jako já, nebo ty. A stejně jako já nebo ty má nějaké specifikum. V první řadě je to člověk a k tomu má postižení. Já jsem taky člověk a vedle toho mám třeba nedostatek vlasů. (Teď nechci stavět naroveň nějaký druh postižení a moje postupující čelo.) To první je, že je to člověk, tedy složitá, komplexní existence – s bohatým vnitřním životem a spoustou vztahů.

Takhle, zdá se mi, přistupuje Ježíš k tomu paralyzovanému. Evangelista Marek nebyl

zkušený v korektní mluvě. Říká prostě paralyzovaný. To tak nevádí, protože i tak dokázal vyjádřit, že Ježíš přistupuje k tomu člověku jako k člověku. Nevidí ho pouze jako ochrnutého. Vidí na něm, v něm, mnohem víc. Vidí, že jeho osobnost utváří mnohem víc poloh než jen bezvládné nohy. Protože se na toho muže dívá s láskou, a tedy důkladně, pod povrch. Vnímá, že jeho potíže jsou daleko složitějšího charakteru. Že jeho paralýza není jen tělesná, ale že mu paralyzuje i duši. Ježíš o tom nemluví. Ono to není nic, do čeho by měli okolostojící strkat nos.

Ježíš říká jen: „*Odpouštějí se ti hříchy.*“ To „se“ znamená Bůh. Židé totiž nevyslovují jeho jméno. Tak tedy: „Dítě, Bůh, ten, který je tvým otcem, ti odpouští hříchy.“ Jinými slovy: „Ty věci, které tě trápí a svazují, démoni, kteří tě vzdalují od druhých; strach, který ti nedovolí volně dýchat, tvoje špatné svědomí před lidmi, před sebou samým, před Bohem – nic z toho už nad tebou nemá moc. Nic z toho už tě nesvazuje, neparalyzuje. Jsi svobodný. Volný. Synu, Bůh ti odpouští.“ Ježíš vidí dál, než jsou nemohoucí nohy. Proto začíná léčbu zevnitř. Odpouští. Uvolňuje paralýzu. Rozvazuje srdce.

Okolo sedí zákoníci, teologové, studovaní církevníci. Moc se jim to nezdá. Vedou nad tím „dialog ve svém srdci“ – píše se v řečtině. Myslím, že si můžeme sami dosadit ty situace, kdy jsme si pod fousy brumlali: „Jistě, láska je důležitá, ale není tohle už trochu moc?“ Kolika lidem se takhle mohlo pomoci, ale nepomohlo. Kolika lidem někdo stál v cestě za Ježíšem? Ježíš zákoníkům i nám vidí až do žaludku. A řečnický se ptá: „Je snadnější říci ochrnutému: ‚Odpouštějí se ti hříchy,‘ anebo říci: ‚Vstaň, vezmi své lože a chod?‘“ Jde přece o to, pomoci lidem tam, kde je to nejvíc pálí. Uvnitř. V duši. A zároveň taková pomoc od základů je to, co je ze všeho nejtěžší. Ale „Syn člověka“, ten, který přináší Boží království na zemi, dokáže jít až tam. Má moc na zemi odpouštět hříchy. Rozhýbávat paralýzu. Rozvazovat. Stavět na nohy.

A na znamení té hlubinné vnitřní pomoci přichází i s tou pomocí tělesnou: „Říkám ti, vstávej, vezmi si svoji houni a jdi domů.“ A muž se zvedl, sroloval si lehátko pod rameno a vyšel ven. Jako z nebe se snesl střechou a lidé díky jeho příběhu poznali něco o Božím království. A pak jako každý jiný odešel dveřmi.

A teprve teď začali lidé jásat a chválit Boha. Co s člověkem udělalo odpuštění, na vlastní oči hned neviděli. Odstranění vnitřní paralýzy pocítil nejdřív muž sám. Projevy jeho

vnitřní svobody budou lidé poznávat teprve postupně. Zato když se postavil na nohy, to koukali. A říkali si: „Něco takového jsme ještě neviděli.“

Ježíš staví na nohy. Rozvazuje naši paralýzu, rozvazuje naše srdce. Rozum nad tím zůstává stát. Ale chceme být u toho. Amen.

PÍSEŇ: S 147 *Kdo mě z pout mých / NEZ 286 Můj Pane, píseň vděčnosti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Mezi jednotlivými částmi přímluv se po slovech „Společně k tobě voláme“ můžete připojit slovy „Pane, vyslyš nás“.

Pane Bože,

dostáváme. Dostáváme plnými hrstmi. Dostáváme tolik, že si to skoro ani neuvědomujeme, že na to často zapomínáme.

Prosíme, otvírej nám smysly, abychom viděli krásu tvého stvoření,
abychom v náruči cítili teplo těla našich milovaných,
abychom docenili chuť každodenního chleba i vzácných pochutin,
abychom slyšeli zpěv ptáků a hučení řeky, abychom cítili vůni deště ve větru.

Společně k tobě voláme: *Pane, vyslyš nás.*

Dávej nám víru, že ty dary přicházejí od tebe. Důvěru, že jich pro nás máš dostatek, že nás nenecháš ve štychu, i když právě ztrácíme.

Společně k tobě voláme: *Pane, vyslyš nás.*

Učíme se vděčnosti, která náš život pozvedá, připomíná nám, že nás nesou silnější paže, než jsou ty naše, že ruce našich blízkých, které nás podpírají, jsou i rukama tvýma, že pevnou zemi, po které kráčíme, jsi stvořil ty. Z takové vděčnosti chceme žít.

Společně k tobě voláme: *Pane, vyslyš nás.*

Učíme se na tebe spolehnout a s pohledem k tvému Synu, který lidi viděl a rozuměl jim, tě prosíme, drž nás, nepouštěj, svůj život jsme od tebe dostali, tobě ho chceme také odevzdat, protože věříme, že bude v dobrých rukou.

Společně k tobě voláme: *Pane, vyslyš nás.*

Otče náš...

PÍSEŇ: NEZ 404 *Bud' vůle tvá*

POSLÁNÍ: Jk 5,13.16

POŽEHNÁNÍ (staré irské požehnání)

Nechť se před vámi otvírá stále volná cesta. Nechť máte vítr stále v zádech. Nechť vám do tváří stále svítí teplé slunce. Nechť vaše pole stále jemně zkrápí déšť. A dokud se znovu nesetkáme, nechť vás Bůh ochraňuje ve své dlani. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 698 *Dobře staví, kdo zná a ví*

HLEDEJTE NEJPRVE BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ

POZDRAV

Milé sestry a milí bratři, vítejte na dnešních bohoslužbách a poslyšte slova apoštolského pozdravu: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: 1Pt 5,6–7

PÍSEŇ: NEZ 260 *Samému Bohu sláva, čest*

MODLITBA

Hospodine, svatý Bože,

voláme k tobě v čase, který nám dáváš, a chceme tě chválit a děkovat. Děkujeme za život, za to, že můžeme na vlastní kůži zažít tvé stvoření. Děkujeme za ty, které máme kolem sebe. Za své nejbližší. Děkujeme, že můžeme milovat a důvěřovat. Děkujeme, že se můžeme podílet na tvém díle.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi přišel mezi nás, abys nám připomněl, že právě láska a důvěra jsou věci, o které nám má jít především. Děkujeme za to. A děkujeme i za to, že ve tvém utrpení smíme nalézat smysl i svých bolestí a strachů.

Duchu svatý, ty nás sjednocuješ s generacemi křesťanů všude na světě. Prosíme, obnovuj naši víru. Kéž bychom viděli v druhých lidech spíše své bližní než nepřátele. A prosíme, buď i dnes s námi na těchto bohoslužbách, aby sloužily tobě k oslavě a nám ku pomoci.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Ex 16,4–10

PÍSEŇ: NEZ 312 *Přišli jsme, ó Ježíši*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zapsán v Mt 6,24–34.

Milé sestry a milí bratři, pravděpodobně znáte přísloví, které praví, že nelze sedět na dvou židlích. Tato lidová moudrost nám doporučuje, abychom si vybrali jednu věc, které se budeme věnovat pořádně. Bude pak z toho větší užitek, než kdybychom se polovičatě věnovali třiceti úkolům. Vyberte si jednu židli a na tu si pohodlně sedněte. (Na druhou si můžete natáhnout nohy...)

Pán Ježíš nás podobně jako české přísloví nabádá k rozhodnutí: Nemůžete sloužit dvěma pánům. Je potřeba si vybrat. Buď jeden, nebo druhý.

Tato Ježíšova slova jsou část jeho řeči, zaznamenané evangelistou Matoušem, které říkáme kázání na hoře. V této řeči Ježíš sděluje svůj program. Seznamuje své posluchače s dobrou zprávou, že už teď mohou žít tak, jak podle své představy jednou budou žít v království Božím. A proto je třeba se rozhodnout: Komu budu sloužit? Koho budu poslouchat? Pro koho budu žít?

Této výzvě předchází v kázání na hoře slova o modlitbě a půstu. Také v těchto projevech naší zbožnosti hrozí nebezpečí překroucení dobrých věcí, které mohou dobře sloužit dobrému životu. To překroucení se děje tehdy, když začnou sloužit nám samotným – pro vylepšení našeho obrazu před druhými lidmi místo toho, aby sloužili našim bližním a Pánu Bohu.

A také podle dnešního textu evangelia jde o to rozhodnout se – kdo je můj Pán, a kdo můj pán není. Koho poslouchám více. Zda Boha, nebo lidi. A nejde jenom o to, že bychom lidem i Bohu sloužili dohromady jaksi polovičatě. Nemůžete sloužit dvěma pánům, protože k jednomu se přidáte, a druhým pohrdnete. Ta poslední, nejvyšší autorita, to, na co zavěsíme své srdce, může být jenom jedno, resp. jeden. Uchazečů o naši přízeň je samozřejmě víc. Už jsme slyšeli varování – nedělat věci tak, abychom se zalíbili druhým.

Dalším adeptem, který by rád nahradil Pána Boha, je majetek. Ten si nás dokáže velmi snadno a rychle omotat kolem prstu. Můžeme si dlouho nalhávat, že přece nejsme tak praštění, abychom se dali nějakým majetkem spoutat, ale zkuste si spočítat, kolik času věnujete modlitbě, druhým lidem, případně sboru, a kolik času nám zabere promýšlení, co s penězi a s tím majetkem.

Majetek samozřejmě není veskrze špatný, může dobře sloužit a podporovat dobré věci. Kdybychom jím zcela opovrhovali, těžko bychom tu mohli slavit bohoslužby. O tom, zda majetek uplatní svou záludnost, nebo bude dobře sloužit, rozhoduje náš vztah k němu. Na to nás Ježíš upozorňuje: Dejte si pozor – je tu něco, co může dobře sloužit, ale také si to z vás může udělat své služebníky. A pokud se tak stane, tak už nemůžete sloužit Pánu Bohu. Bůh nejde odsunout na druhé místo.

A jakže se pozná, že přisuzujeme nejvyšší autoritu Bohu, a ne majetku? Pán Ježíš nabízí odpověď: „*Nemějte starost o svůj život. Nemějte starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Váš nebeský otec přece ví, že to potřebujete.*“

To už nám může připadat trochu přehnané. Dobře, nemusím se každému chlubit tím, že se postím. Jsem ochoten připustit, že majetek není to nejdůležitější, co mě v životě potkalo. Ale nestarat se o budoucnost? Neřešit, zda zítra pošlu děti do školy a jak se dostanu ráno do práce? Nepřipravit si kázání a doufat, že v kostele něco řeknu? To přece není proveditelné! Myslet na to, co bude zítra, je životně důležité!

Myslet na budoucnost a plánovat ji je jistě dobré a potřebné. Ježíš však mluví o starostech, o strachu z budoucnosti. Do budoucnosti často hledíme s obavami a čekáme, že nám přinese spíše to horší. Obáváme se o zdraví své i svých blízkých, možná nevidíme zcela růžově budoucnost ve své práci. Bojíme se, abychom nebyli druhým na obtíž...

Tato slova nás však nemají přivést k osudovému fatalismu, že stejně nic nezmůžeme, tak co bychom se snažili. Naopak. Bible nám doporučuje, abychom se starali o to, co je nám svěřeno, ale zároveň se nám dává zřetelně najevo, že jsou věci, které nezařídíme, neseženeme ani neovlivníme. Jsou věci, které má ve svých rukou jedině Bůh.

Je to pro nás vlastně dobrá a osvobozující zpráva. Důvěřuj v Boží ochranu a nesnaž se o nějaké pošetilé, zabezpečovací akce. Vždyť kdo může o jedinou píď prodloužit svůj život, bude-li se znepokojovat?

No dobrá. Nemusíme tedy hledět do budoucna s obavami. Není nutné mít strach z toho, co přijde. Ale my bychom přece jenom potřebovali slyšet, co dělat máme. Nechce se nám jen tak nečinně, i když bez obav, vyhlížet dny příští. A Ježíš nás nenechává v pasivitě a vyzývá nás hledat. Hledejte především Boží království a spravedlnost.

Boží království je tajemná skutečnost, která se nehledá snadno. Začíná tam, kde je zvěstováno Boží slovo, slovo evangelia. Věříme, že Boží království je už skrytě mezi námi, ale v jeho plnosti je vyhlížíme v budoucnosti. Právě k tomu se vztahujeme, když voláme „*Přijď království tvé*“. Hledat je znamená toužit po tom, aby Bůh vládl v každém lidském životě a jeho sláva aby naplnila celou zemi. A hledat Boží spravedlnost není nic jiného

než prosit, aby se Boží vůle udála jak v nebi, tak i na zemi.

Je to vlastně výzva ke změně pohledu. Z budoucnosti můžeme mít strach, pokud se budeme upínat k svému lidskému zítřku, který nemusí přijít. Anebo můžeme vyhlížet Boží budoucnost a příchod jeho království. V tom případě už nemusíme jenom kroužit kolem sebe a svých potřeb – ty přece Pán Bůh zná, ale smíme mít na prvním místě jeho království a jeho vůli.

Přesně takové je pořadí, které opakujeme v modlitbě Páně: Nejprve je prosba o příchod království, pak prosíme, aby se uskutečnila Boží vůle, a teprve potom žádáme o chléb náš vezdejší. Hledat Boží království a jeho spravedlnost je úkol, kterému se máme věnovat na prvním místě. A pak i to, co potřebujeme pro svůj život, dostaneme darem z Boží milosti.

Každý den má dost vlastního trápení. I zítřek bude mít své starosti. Ale do toho všeho zní: *„Hledejte především Boží království a spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno.“*

MODLITBA

Pane Bože,

je toho hodně, co nás děsí a dusí. Prosíme, dej, ať se nám přes to všechno neztratí výhled k tobě. Abychom nezapomněli, že hledání tvé spravedlnosti a tvého království je přesně to, o co by nám mělo jít především.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 38 *Pán Bůh je síla má*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

prosíme za všechny, kdo jsou spoutáni strachem. Strachem z neznáma, z budoucnosti. Strachem z nemoci, bolesti, ze smrti. Strachem z druhých lidí nebo z přijetí vlastní odpovědnosti. Prosíme, Pane, rozvazuj pouta a vyváděj na svobodu.

Prosíme za ty, kdo se rozhodují. Kdo stojí na důležité životní křižovatce. Buď s těmi, kdo se sžívají s novou životní situací.

Prosíme za všechny, kdo hledají. Kéž v tobě najdou cíl svého hledání a v nás přátele, o které stáli.

Prosíme, Pane, za nemocné, osamocené a nešťastné. Kéž neváháme pomoci tam, kde je to v našich silách.

Prosíme za tvou rozdělenou církev. Kéž o tobě dovedeme společně svědčit okolnímu světu.

A prosíme, vyslyš nás, když k tobě voláme slovy modlitby Páně: **Otče náš...**

PÍSEŇ: NEZ 407 *Ta touha hluboko je v nás*

POSLÁNÍ: 1K 16,13-14

POŽEHNÁNÍ

Hospodin ti žehná a chrání tě. Hospodin rozjasní tvář svou nad tebou a je ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 425 *Pán Bůh sám ať nám všem požehná*

SÁM JSI VĚŘÍCÍ, BLBEČKU!

INTROIT: Iz 66,10–11

PÍSEŇ: NEZ 115 *Bůh je náš Pán a Král*

MODLITBA

Bože a Otče,

děkujeme za neděli. Děkujeme za společenství. Za tvoje světlo, které prosvěcuje každý náš stín.

Děkujeme ti, že nás bereš takové, jací jsme ve svém nitru. Proč bychom čekali, až se naše srdce změní, a pak teprve šli za tebou? Ty je přece proměňuješ.

Děkujeme ti, že do nás vkládáš jiskru svého Ducha, abychom byli každý tvým obrazem.

Na tebe spoléháme, že jsi s námi v hluku všedního dne i v tichu, v samotě, i v tomto shromáždění, které konáme ve tvém jménu.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ef 5,8–14

PÍSEŇ: NEZ 316 *Dej odvahu včas slyšet*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání tvoří Jan 9,1–41.

„Jak to, že se narodil takhle hendikepovanej? Kdo za to může? Mohou za to geny jeho rodičů? Nebo se v té rodině kdysi něco stalo? Nebo si za to může sám? Jak? Nějak. A není to snad ten, který tu sedával na rohu ulice s kloboukem na zemi? Není to ten sociální případ? Ten invalida? Jak to, že je teď normální?“

„To není von. Dyť vypadá líp než tamten.“

„Ale je to von. A kde je ten člověk, kterej mu napatlal bláto na vobličej?“

„Prej neví.“

„A jak ti to vlastně udělal? Jsou za tím asi nějaký těžký hříchy.“

„Ale ne, jak by mohl těžkej hříšník udělat takový dobrý Boží znamení?“

„A co si vo něm vlastně myslíš ty, bejvalej invalido?“

„Počkejte, vy jste jeho rodiče, vy o něm něco víte, ne? Je to váš syn, narozený se zrakovým postižením?“

„S rodičema není řeč.“

Tak zas na toho bejvalýho invalidu: „Co ti udělal? Jak to provedl?“

„Šmankote tolikrát to s tím blátem budu vopakovat, vy jste úplně natvrdlí. Proč to chcete slyšet znova a znova, a ještě potřetí? Chcete se snad vy stát jeho žákama? Půjдете k němu do učení? Vy jste mu uvěřili, už jsem na to přišel!“

„Sám jsi věřící, blbečku! Ty nás budeš poučovat? Náš učitel je velký Mošé. Vypadni!“

„Věříš v syna člověka?“ Ptá se ho on, když ho zas najde.

„Vím já, kdo to je, Pane, jak bych v něj mohl uvěřit?“

„Vždyť ho vidíš.“ A na to padl na kolena.

A pak zas ta banda chytráků se ptá: „Jak to myslíš s tím, že ti, kdo neviděli, vidí, a ti kdo viděli, ať nevidí – jsme snad my jako slepí?“

Byla to celé jedna velká komedie. Otázka za otázkou. Pořád se někdo na něco ptá – stále tu někdo něco zkoumá, pátrá pro příčinách a vinících. Člověk se v tom ztrácí. Tedy hlavně ten člověk, kterému se díky Ježíši dost změnil život. Už není ten hendikepovaný žebrák na rohu ulice.

Samozřejmě existuje možnost, že by jím chtěl být, a to by pak Ježíši pěkně vynadal, protože mu bere zavedenou živnost a naučený způsob života. Avšak to není tenhle případ. Vše nasvědčuje tomu, že tento bezejmenný člověk je rád, když už nemusí sedět na rohu a prosit lidi o smilování (nejlíp vyjádřené peníze).

Všichni ostatní radost z této změny ani náznakem nesdílejí. Byl dobře zařazen. V rámci tehdejších sociálních možností. Byl ve svém kruhu. Ve škatulce nevidomých otravů. Když jste ho potkali, mohli jste se uklidnit myšlenkou: Jsem na tom ještě dobře. Svět je takový, jak ho znám. Chudáci jsou na svých místech. Boháči jsou na svých místech. Věřící jsou ve svých kostelech. Kšeftaři jsou na tržištích. Prostitutky jsou ve svých bordelech. Králové na hradech. Otroci na stavbách. Mudrci v sudech. Šílenci v jeskyních. Potulní proroci v lesích. To je náš svět, mohli si tehdy říct. To jsou noty, z nichž každý hraje tu svou. Někdo velké sólo, jiný zas šudlá jen uskrípanou písničku.

Do toho vstoupí Ježíš se svými znameními a ta nám fouknou do připravených partitur jako pořádný víchř. Je potřeba zahájit vyšetřování. Nezbyvá kapacita na nějakou radost z toho, že neplatí naše sociální škatulky ani jen státní vyhlášky ani pouze naše přírodní

zákony. Že vstupuje do našeho žití silnější energie, která otvírá oči od narození nevidomému. A nakonec též zavírá mentální schopnost vidět celým skupinám nejchytřejších znalců svatých písem, kteří mají za to, že si tykají s Mojžíšem.

I samotní Ježíšovi učedníci v přítomnosti nevidomého žebráka začnou řešit teologický problém. Jedna z nejhorších věcí, co můžete udělat – v přítomnosti hendikepovaného si začít šuškat něco jako: „Hele, podívej se, von je nějaký divnej. Táhle vlevo vzadu, koukni se. Jak se mu to asi stalo? Myslíš, že to má od narození?“ To je druh rozhovoru, do nějž se pouštějí učedníci.

Možná stejně nevhodná věc je – a o tom zrovna nevidomí vyprávějí jako o úděsné situaci – když je někdo z ničeho nic začne převádět přes ulici či pomáhat jim někam, aniž by se zeptal, jestli převést vůbec potřebují či chtějí. Ježíš odbornou diskusi o tom, kdo za hendikepy může, odmítá. Byly by i biblické argumenty pro to či ono stanovisko. Ale on se o tom nechce bavit. Je to k ničemu.

Na jiném místě odmítá debatovat o tom, jestli lidi, na které při katastrofě spadla věž, si za to náhodou nějak sami nemůžou. Dodnes je přemýšlení a debatování podobného druhu žel i mezi některými křesťany populární. Jaké nejružnější důvody jsem od lidí vyslechl o příčinách války a přírodních katastrof...

Chceme-li následovat Krista, nemáme ze sebe dělat vyšetřovatele příčin událostí nebo (v horším případě) soudce nad nouzí druhých. Události s tragickými či neobvyklými důsledky se na světě prostě dějí. A my, můžeme-li, máme pomoci potřebným.

Učedníci i farizeové v tomto příběhu pořád někomu předhazují téma hříchu. (Zkuste najít v evangeliích místa, kde Ježíš sám začíná s tématem hříchu – kolik jich je?) Jedni jako druhí se snaží označit kohosi za hříšníka, a tím vše vysvětlit. Jeho rodiče udělali v životě velkou chybu a teď se jim to vrací. Vyřešeno. On sám v břiše matky zhřešil nevhodnými myšlenkami. Vyřešeno. I takovéto šílenosti najdete v prastarých výkladech.

„Nikdo nezhřešil,“ utne šílenou rozpravu Ježíš. To byl pro tehdejší lidi poměrně extrémní názor. Lidé po několik tisíciletí žili v přesvědčení, že za všechno někdo může. Vždycky jsi něco udělal špatně nebo aspoň někdo z tvých příbuzných, a proto trpíš! Jediná potíž

spočívala v tom nalézt správnou příčinu. Nejzoufalejší stav pro člověka byl, když se žádnou logickou příčinu najít nedařilo; proto fungovaly věštírny, v nichž se řešily nejsložitější případy.

Tento široce rozšířený systém napříč náboženstvími kritizovali již někteří bibliční proroci zdůrazňováním individuální odpovědnosti před Bohem. Spravedlivý Bůh přece nenechává trpět syny za hříchy svých otců.

Ježíš praští do stolu a řekne: „Nikdo nezhřešil!“ Jinými slovy: Události se nám dějí. Naším úkolem je nalézt v událostech slávu Boží. Možná i tak trochu slávě Boží někdy pomoci. Místo toho zaobírat se domnělými hříšnými příčinami.

„Musíme konat skutky Boží,“ řekne Ježíš. Kvůli tomu se kdekterá událost přihodí – abychom na ni zareagovali jednáním. Jednáním a postojem, co snesou Boží kvalitu.

„Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží.“ Třeba se často žádné chyby a hříchy v minulosti vůbec nestaly. Možná je potřebujeme jen sami nacházet, abychom si vytvářeli svoje příčinné porozumění dějům kolem nás. Třeba jsou jen události, které se dějí. A my máme konat Boží skutky, které ty události mění, „dokud k tomu máme čas,“ dopoví Ježíš. Možná by pak náš svět nebyl takové panoptikum míjení a neporozumění, kdybychom přestali hledat hříchy a místo toho něco (Božího) dělali.

Je spousta složitých událostí, které asi hned tak nezměníme, potřebovali bychom k tomu spojit mnoho lidí a ještě víc lidí. Abychom pohnuli válkami a hladomory. Ale něco přece jen každý zvládneme. Udělat cosi Božího pro druhého, protože na to máme čas. Protože to dokážeme, když si nebudeme vytvářet v hlavě zkaženou minulost, do níž se tak lehce zabředává. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 765 *Slunce pravdy, milosti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože,

někdy jdeme jako z bláta do louže. Proto k tobě voláme: Proměňuj to bláto světa v léčivou kůru, která nám otevře zrak. Proměňuj tu louži světa ve vodu

osvěžující, která zažene žár a schladí horké hlavy.

Prosíme tě za všechny lidi, kterých se zmocnil smutek nebo bolest. Buď s nimi a dávej jim sílu do života.

Prosíme za ty, kdo rádi vidí budoucnost černě, kdo od lidí nečekají mnoho dobrého. Buď s nimi, aby se necítili opuštěni.

Prosíme tě za ty, kdo jsou bezradní, a za ty, kdo propásli důležitá rozhodnutí. Dej jim vidět cestu k nové budoucnosti.

Prosíme tě, dávej nám všem jasný zrak víry, abychom rozpoznali příhodný čas k dobrému činu.

Prosíme tě i dnes za lidi přežívající ve válkách. Dávej jim sílu žít se strachem a bolestí a všechny je doved' k míru.

Prosíme tě i dnes za naše nemocné – za děti i dospělé. Uzdrav je a posilni ty, kdo o ně pečují.

Přijmi naše děkování a prosby, které ti předkládáme každý ve své mysli v tiché chvíli...

Společně se modlíme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Ž 121,5–6

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení i vcházení nyní i navěky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 757 *Mír na zemi daruj nám!*

NEZNEUŽIJEŠ JMÉNA

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Milí bratři, milé sestry, přátelé v Kristu, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 115

Ne nás, Hospodine, ne nás, ale svoje jméno oslav pro své milosrdenství a pro svou věrnost! Proč by měly pronárody říkat: „Kde je ten jejich Bůh?“ Náš Bůh je v nebesích a všechno, co chce, koná. Jejich modly jsou stříbro a zlato, dílo lidských rukou. Mají ústa, a nemluví, mají oči, a nevidí, mají uši, a neslyší, mají nosy, a necítí, rukama nemohou hmatat, nohama nemohou chodit, z hrdla nevydají hlásku. Jim jsou podobni ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.

Izraeli, doufej v Hospodina, je tvou pomocí a štítem. Áronův dome, doufej v Hospodina, je tvou pomocí a štítem. Vy, kdo se bojíte Hospodina, doufejte v Hospodina, je vám pomocí a štítem. Hospodin na nás pamatuje, on nám žehná: žehná domu Izraele, žehná domu Áronovu, žehná těm, kteří se bojí Hospodina, jak malým, tak velkým. Hospodin ať vás rozmnoží, vás i vaše syny!

Jste Hospodinovi požehnaní; on učinil nebesa i zemi. Nebesa, ta patří Hospodinu, zemi dal však lidem. Mrtví nechválí už Hospodina, nikdo z těch, kdo sestupují v říši ticha. Avšak my budeme Hospodinu dobrořečit nyní i navěky. Haleluja.

PÍSEŇ: EZ 379 *Stvoř srdce čisté, Bože, mi*

MODLITBA

Dobrý Bože,

děkujeme ti za čas, který nám byl dán. Prosíme tě, pomáhej nám, abychom jej nepromarnili.

Děkujeme ti za rodinu a přátele, dej, abychom si vážili vztahů, které smíme mít.

Děkujeme ti za práci a povinnosti, dej, abychom nepřicházeli o potřebný elán.

Děkujeme ti za čas odpočinku, za to že smíme zpomalit nebo úplně zastavit.

Děkujeme ti, že smíme být tvými dětmi.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 5,21–24

PÍSEŇ: EZ 500 *Já chtěl bych, Bože můj*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v knize Exodus, 20. kapitola, verš 7.

Pro Izraelce mělo jméno obrovský význam. Chápali je jako něco, co nás předurčuje, co předznamenává náš osud. Proto je lepší jmenovat se Daniel (Hospodin soudí) než Zerubábel (sémě Babylonu).

Jména ve Starém zákoně se trochu podobají skautským přezdívkám. Když se s biblickým hrdinou stane něco zásadního, výrazně se změní, pak se změní i jeho jméno.

Tak se z Abrama stává Abraham (otec mnohých) a z jeho ženy Sáráj bude Sára (kněžna). Ještě víc je to vidět u Jáкова, jeho jméno je v našem ekumenickém překladu Bible vykládáno jako úskočný. Jákob byl opravdu takový hajzlík, snažil se své okolí přechytračit, na ostatní vyzrát. Ne vždy se mu to povedlo, takže mu nezbylo nic jiného než utéct z domova. A po mnohých peripetiích, které ale nepatří do dnešního kázání, se ocitl u potoka Jabok, kde zápasil s Hospodinem. Byl zraněn, ale vytrval. Dostal nové jméno – Izrael (Hospodin zápasí).

Možná vám tento úvod o jménech připadá zbytečně dlouhý, ale má smysl. Starověký člověk chápal jméno jinak než my dnes, proto chápal jinak i třetí přikázání.

Zneužitím Božího jména rozumí Izraelec násilnou manipulaci se jménem. Čarování a zaklínání v Božím jménu. Zneužitím jména může být také falešná přísaha. Pokud se při přísaze zaručuji svým Bohem, a lžu, není to provinění jen vůči ostatním lidem, ale i vůči Bohu.

Izraelec má k Božímu jménu úctu, je pro něho něčím nevšedním. Ve Starém zákoně je Boží jméno 7000krát, a jen na jednom místě je pokus o jeho vysvětlení.

Boží jméno je poselství, zaslíbení. „*Jsem, který jsem.*“ Budu, který budu. Stávám se, kým se stávám. Budu zde pro vás... Úcta k Božímu jménu je tak velká, že se je Izraelec neodvážil ani vyslovit. Místo Bůh říká Pán, a občas ani to ne.

Ale to neznamená, že by se ve Starém zákoně nejednalo v Božím jménu, naopak. Ve jménu Božím se jedná i zlořečí, člověk se v jeho jménu dovolává pomoci i pomoc poskytuje. V jeho jménu se chodí, buduje... V jeho jménu je síla. Co to vše znamená pro nás dnes?

Třetí přikázání není výzva: Nebudeš nadávat a klít! Nejde tu o zvuk hlasu, o těch pár slov. Jistě klít je špatné, ale třetímu přikázání jde o něco většího. O zachování Boží úcty a slávy. O to, že se máme Bohu dávat k dispozici, a ne používat jeho jméno pro své účely a cíle.

Kolik lidí se dnes ohání křesťanskými hodnotami a křesťanskou Evropou? Jde jim ale o evangelium, o lásku k bližnímu, nebo chtějí mezi lidmi působit nepokoj, strach a rozbroje? Jak často my křesťané, když nevíme, co říct, sáhneme po Bohu nebo po Kristu?

V Desateru jsou přikázání, kterých se vlastně tolik nebojíme, například *Nepokradeš* a *Nezabiješ*. Nekrademe a nevraždíme, a tak si můžeme být jisti, že jsme se proti těmto přikázáním neprovinili. „*Nezneužiješ jména Hospodina*“ je jiné, je to každodenní výzva pro všechny křesťany nebrat Boží jméno na lehkou váhu. Nevyužívat je pro své potřeby, neznásilňovat je. Jako je znásilnili třeba nacisté za druhé světové války, když na svých opascích měli napsáno *Gott mit uns* (Bůh s námi).

Ježíš u Matouše říká: „*Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.*“ Není důležité jen to, co říkáme, ale i to co děláme. Nemáme být schizofrenní, naše slova a činy se nemají rozcházet. Pokud se v modlitbě Páně modlíme: „*Posvěť se jméno tvé*“, pak máme usilovat svým jednáním o to, aby Boží jméno bylo svaté, aby byl Bůh lidmi ctěn.

Třetí přikázání má ještě druhou stranu, opačný extrém. A sice když se Boží jméno neužívá. Když se na ně zapomene. Boží jméno není stará mince, kterou bychom mohli stáhnout z oběhu. Nepatří jen do kostela, ale i do našich domovů, do našich kuchyní, ložnic, obývacích pokojů... Amen.

PÍSEŇ: EZ 143 *Ó Pane, hojný v smilování*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dobrý Bože,

ve tvém jménu se přimlouváme za tento svět, za jeho radosti i trápení.

Přimlouváme se za náš stát, dej, aby mu 100 let existence bylo ponaučením
a inspirací do budoucnosti.

Přimlouváme se za náš sbor, dej, ať jsme si navzájem pomocí a oporou. Pomáhej
nám být tu jeden pro druhého.

Myslíme na všechny, kdo mezi nás nemohli přijít,

na všechny nemocné, osamělé, umírající.

Buď jim oporou v jejich samotě a nám ukazuj, jak jim můžeme pomoci.

Přimlouváme se za každého z nás,

pomáhej nám být ti dobrými svědky,

napomáhat k svatosti tvého jména.

Společně k tobě voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Fp 2,1–11

POŽEHNÁNÍ

Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi.

PÍSEŇ: EZ 482 *Jak rozkošné a milé*

V NEBI NENÍ INFLACE

POZDRAV

Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého. Amen.

INTROIT: Ž 28,7–9

PÍSEŇ: NEZ 148 *Zákonem Božím kdo se nechá vést*

MODLITBA

Bože, náš dobrý pastýři,

děkujeme ti za další nezasloužený den, za to, že jej smíme otevřít účastí na bohoslužbách. Dovol nám děkovat za příležitost se k tobě stále obracet a navracet. Dovol nám děkovat za radostný pokoj, který přinášíš a který smíme prožívat, a nejen v den sváteční.

Mrzí nás, že svědectví našich životů nebývá vždy přesvědčivým dokladem plnosti, kterou přinášíš a nám dáváš.

Toužíme po jednotě s tebou, po plném společenství pokoje, ale tvému pokoji v sobě nedovedeme udělat dost místa. A občas tě ztrácíme ze zřetele. O to vděčněji ti děkujeme, že s námi máš trpělivost, jsi k nám shovívavý, milosrdný a těšíš se z nových návratů před tvou tvář.

Prosíme, buď shovívavý k naší přepjaté ustaranosti, která nás od tebe dovede odvést, a neposuzuj přísně náš sklon toužit i po chlebu pozemském. Nechceme svým sklonům pohodlně vyhovovat. Toužíme po tobě jako po nenahraditelném duchovním chlebu.

Vejdi tedy i dnes do našich životů svým slovem! Nikdo z nás si nedovede sám dát spasení. Chceme je přijímat a rozvíjet.

Víme, že takto nás učíš být užitečnými, být světu světlem. Dobře volit. Mezi tebou, prvořadým, a tím, co nám bude přidáno. Dáváš naší nezasloužené

svobodě duchovní tvar a cíl, abychom se v ní neztratili.

Ať se tedy dovedeme obracet k tobě včas, vábení a nesení slovem tvého Syna,
Duchu učiniteli a utěšiteli.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ex 20,2–6

PÍSEŇ: NEZ 701 *Svěř celý život Pánu*

KÁZÁNÍ

Text kázání je zapsán v Mt 6,19–34.

Milé sestry a milí bratři, zbožný Matouš mluví o vztahu člověka k Bohu. V celé kapitole. A to o spolehnutí na Boha ve věcech, které se týkají zaopatření života. „*Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničící mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Ukládejte si poklady v nebi, kde je neničící mol ani rez a kde je zloději nevykopávají a nekradou.*“ Výzva evangelia tu zní paradoxně a provokativně. Označuje naše jistoty za poněkud nejisté. Cennosti za výhledově málo cenné. A naopak – něco pro lidi možná až těžko uvěřitelného, jako je poklad v nebi, označuje za podstatnější než poklady pozemské.

Nebe. Bezpečné úložiště. Místo, kde se úročí smysluplné věci. Místo, kde nepanuje rozpad ani inflace. Místo, kde se úspory nerozpadají, cenové hladiny se tam nezvyšují, nic tam neroste do nedosažitelných výšin. Bezpečné místo. Ráj. Nebe.

Co si tam lze deponovat? Co tam považují za tak cenné, že to přijmou? Co tam akceptují? Možná se někomu vybaví představa pokladu dobrých skutků. Skutků, kterými bychom si vstup do nebe tak trochu koupili. Ale hned si uvědomíme, že by to bylo moc skutkařské. O nakupování se tu nemluví. O víře, lásce, naději se tu sice taky nemluví, ale je jasné, že se myslí spíš na ně.

Ježíš předkládá obraz zázemí. Jistoty. Vše plyne, všechno se mění, naše „jistoty“ se stále podlamují, toto je ale zázemí, které nám nikdo nemůže vzít. Vzít nám mohou skoro všechno, zloději vykopávají a kradou, všechno může vzít za své, mol a rez.

Poklad ukrytý v nebi je třeba to, o čem ví někdy jen Bůh; co nikdo neoceníl, jen Bůh si

toho cení a možná o tom ví jako jediný. A je to z pořádného nerez. Každé rozežírání, sžírání je na to krátké. Na zemi jsou naše poklady vystaveny zkáze, erozi, konzumaci, stárnutí. To stojí za zamyšlení, protože „...*kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.*“

Zázemí. Bezpečný kout. Pevný bod. „Dejte mi pevný bod a pohnu Zemí,“ pravil Archimédés. No tak ano, tady je! Nechte se přitahovat tam, kde to má smysl! To potřebujete! A samozřejmě ne až jednou! Ať to ovlivňuje naši životní orientaci už dnes. Je důležité, na čem nám záleží. A může to být překvapivě něco, na co se nedá sáhnout a člověk by se raději snad ani nespolehal, a přesto nás to podrží. Vždyť jak snadné je někdy přijít o něco zcela hmatatelného a jistého... A co je potom platné, že se na to dalo sáhnout. Na lásku, víru, naději se sáhnout nedá. Ale žít bez nich?

Ježíš vyučuje své optice. A v optice záleží na tom, jak se umíme dívat. Do bezelstného oka vstoupí světlo. Věci se vysvětlí, ujasní, osvětlí. Uděláš si jasno. Budeme-li se dívat správně, pochopíme. A abychom měli opravdu jasno, mluví Ježíš stále jasněji: „*Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět a druhého milovat, k jednomu se přidá a druhým pohrdne.*“ Služba dvěma pánům byla občas možná. Otroek třeba patřil dvěma bratrům, plnil přání obou. A dostával se do situací, kdy jeden z nich si přál něco jiného a jinak než druhý. Co pak? Nakonec se musel rozhodnout, na koho dá víc. Jako v celé kapitole: Židovský modlitebník na veřejnosti se musel rozhodnout, zda v modlitbě mluví opravdu především k Bohu, anebo se snaží přece jen zaujmout lidi, kteří jdou kolem něho. Možná vůbec ve všem se musíme rozhodnout, zda nám především záleží na tom, co si o nás myslí Bůh, anebo hlavně co si o nás myslí lidi.

Snažit se dokonale sladit obojí? To by byla trochu nešťastná hra, trochu předstírání. A právě tak se musíme rozhodnout, co je pro nás poklad nejcennější, nejvnitřnější, kde je naše opravdové zázemí. Rozhodnout podle tohoto verše, nakolik nám záleží na Bohu. V příkladu dvou bratrů to teoreticky může vypadat, že jde obojí. Ale dřív nebo později se obojí dostane do konfliktu a pak se ukáže, co z toho bereme vážněji. „*Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv?*“ Jídlo má sloužit k tomu, abychom přežili, a třeba i k tomu, abychom si žili dobře. Ne opačně. Jíme kvůli životu, nežijeme kvůli jídlu. Pijeme, abychom se povznegli, ne, abychom upadli. Život totiž nemusí a nemá být fatálně podržčen ani starostem úplně základním, nutným. Máme si uvědomit, co je tady kvůli

čemu. Jako s oblékáním a vlastně se vším: Není to tak, že máme tělo proto, abychom měli na co navléct repre-šaty. Šaty máme proto, aby nám nebylo zima a nedělali jsme ostudu.

V češtině je bezvadně vyjádřen jemný rozdíl mezi „postarat se“ – o kabát na zimu, maso na neděli a „dělat si starosti“. Vyrábět si je. Pořád na ně myslet. Říkat si: Ale já přece potřebuji to, to i to! Dovolím si to naše „potřebuji!“ malinko zpochybnit. Co vlastně opravdu nutně potřebujeme? Uvedu nejprve aktualizaci, možná jste se s tím setkali: Chodí bosi, někteří celý rok. Neptají se, co si budeme obouvat. Jedním z nich je můj kolega. Celý rok bos. Nechci tím nikoho strašit. Jen ujistit, že on toho člověk k životu možná zas tak moc nepotřebuje. Že většina našich potřeb je trochu zdánlivá. Ano, něco člověk potřebuje: Aby jeho život měl smysl, pár dobrých vztahů, mít co do pusy, střechu nad hlavou, náplň dne.

Mám ještě jednoho kolegu. A ten má činžák. 30 let vrací celé činže tomu domu a spravuje jej. A žije... z platu. Člověk s činžákem, a přece svobodný. To je inspirativní. I pro nás bez činžáků platí: žádné propadání panice ve smyslu obávat se, vyrábět stres. Nýbrž spolehnout se na ten program, který Bůh ordinuje lidstvu. Důvěra, že nás nenechá padnout, že svůj denní příděl dostaneme. Že si zkrátka na svoje také přijdeme!

„Pohleďte na nebeské ptactvo: Neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější?“ Ne že by se ptáci nenadřeli. U nás na věznici si loni vlaštovky postavily hnízdo. Trochu malé. Vajíček se vyklubalo všech pět. Měl jsem obavy, že se tam všechna ani nevejdou. A dopadlo to dobře. Někdy seděla mlád'átka na sobě. Musela. Hlavně nevypadnout. Bylo to jen o fous. Život i přes Boží péči má i trápení. Vždyť kdo z nás si dovedl loni v zimě představit, co vypukne na východ od nás... Představa, že by snad ptactvo bylo dočista bezstarostné, úplně neodpovídá našemu pozorování. Však se tu také netvrdí, že bychom neměli sít a sklízet. Logika je jiná: Máme svá pole, zrní, stodoly. Takových výhod a jistot oproti ptákům, kteří toto všechno nemají, o tolik hůř jsou na tom oproti nám. A přece se o ně Bůh umí postarat tak, že si nestěžují a nepropadají panice. Tak proč bychom se měli trápit starostmi, propadat panice my?

Nemusíme přece řešit, kolik mlád'at nám fatálně vypadne z hnízda ani kolik jich na podzim/jare nedoletí... A přece: Vlaštovky létají do noci, ale bez viditelných stresů. Jak kolem nich chodíme, jsou napůl krotké a veselé. Kdo z vás může o jedinou píd' prodloužit

svůj život, bude-li se znepokojovat? Pointou je uklidnění. Uštvaností a panikou, starostmi o život si ten život stejně moc neprodloužíme. Netrapme se starostmi pro něco, co se bez nich obejde. A nezáleží vůbec na tom, jak jsme bohatí nebo jak se nám daří. Záleží jenom na tom, zda si uvědomujeme, co je důležité. Víra, láska, naděje. Boží kralování. A jako těžko sloužit dvěma pánům, zde se přidává: nelze důvěřovat a spoléhat – a současně si vyrábět starosti. „*Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.*“ Amen.

MODLITBA

Pane Bože,

ty jsi bohatý. A na svém bohatství nám nabízíš podíl. Chceme jej mít. Ty jsi ta správná banka, kterou nevylopí, u tebe mol, rez a inflace nic neužirají. Co bylo u tebe dobré včera, je dobré navěky.

Dej, ať je nám spolehnutí na tebe vždy kotvou a kompasem našich cest.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 303 *Moudrosti poklad z nebe*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme ti za velké zaslíbení a povzbuzení pro nás všechny, že se máme stávat „svatým kněžstvem“. Nechceme si toto povolání přivlastňovat jen pro sebe.

Děkujeme ti, že nám odhaluješ jádro křesťanského zvěstování: svědčit o tobě právě druhým, jasně a zřetelně. Vedeš nás k tomu, abychom evangeliem trpělivě zvali k tobě a překonávali tak odcizení mezi tebou a námi. Vždyť ty sám jsi to odcizení překonal, když ses nedal odradit tím, že lidé živý kámen zavrhl, a svého Syna znovu dáváš. Nechceme tedy žádného člověka předem vyjmout ze své křesťanské odpovědnosti.

Učíš nás, abychom uměli podle tvého příkladu dávat novou šanci i těm, kteří nás hluboce zklamali, vždyť ty první tak s námi činíš.

Pane Bože, stvořiteli věčného života, myslíme nyní na všechny, kteří podléhají reptání a vidí všechno černě, rozjasni jejich tvář. Odhal jim něco ze slávy a velikosti života! Chceme každému svědčit o jasu tvé pravdy nepokřivené lží a

o lásce nezatížené sebeláskou.

Vyznáváme, že kdo se nechá vyučovat u tvého Syna, rozpoznává v něm dveře od tvého království. Tvůj Syn draze zaplatil za to, že posvítí na všechno, co se děje pod sluncem. Stal se světlem, které sebe maří, aby lidé nemuseli žít v tmách. Z této strany se chceme chopit kliky na nebeských dveřích, vstoupit, a přitom druhým lidem nezakrývat pohled k tobě.

Pane Bože, děkujeme za úkol chodit mezi lidmi a neméně za sílu nechodit podle nich.

Děkujeme ti, že člověku dáváš sílu duchovně růst, a zároveň dáváš duchovní vhled si na sobě nezakládat a ani padlých lidí se neštítit. Místo odsudku navštěvovat evangeliem! To ať platí od neděle do neděle, z roku na rok.

Toužíme být takovýmto užitečným svatým kněžstvem. Svoji životní zkušenost s tvou láskou, překonávající odcizení, si nechceme nechat pro sebe, ale co nejšíře se o ni dělit.

Děkujeme a k tobě, Bože, pastýři, nyní společně voláme: **Otče náš...**

PÍSEŇ: NEZ 412 *Až potud nám pomáhal Hospodin z milosti*

POSLÁNÍ: Ř 6,12–13

POŽEHNÁNÍ: Nu 6,24–26

PÍSEŇ: NEZ 416 *Tvé požehnání, dobrý Otče*

JEŽÍŠOVO BOHATSTVÍ

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.
Amen.

INTROIT: Ž 103,1-6

PÍSEŇ: NEZ 38 *Pán Bůh je síla má*

MODLITBA

Pane Bože,

opět jsme sem přišli, protože se potřebujeme ujistit o tvé lásce a pomoci. Co bychom si počali, kdybychom měli na vše zůstat sami?

Děkujeme, že k tobě smíme volat, že o nás stojíš, že i dnes máš pro nás připraveno slovo povzbuzení.

Odpusť, jestli jsme na tebe ve všední dny zapomínali a pomoc hledali všude jinde.

Odpusť, že jsme ti neděkovali za každý nový den. Naplň nás svým Duchem – Duchem moudrosti, odvahy i upřímného pokání a touhy změnit se, tak abychom obstáli před lidmi i před tebou.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Ga 2,16

PÍSEŇ: NEZ 545 *Ostří jarních stébel*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 6,19–21.

Milí bratři, milé sestry, ukládáte si poklady v nebi? Je tu přece jasná výzva – ukládejte si poklady v nebi. Ale jak se to dělá? Anebo jinak – co se dá uložit do nebe? Víte, rád bych vám to řekl, ale sám si s tím nevím rady.

Existují různé jednoduché odpovědi. A asi nejčastější z nich je, že jsou to dobré skutky. V církevních dějinách se po staletí prosazoval výklad, že ten poklad v nebi, to jsou zásluhy plynoucí z našich dobrých skutků. Pokladnice ze skutků milosrdenství a lásky. Všechny ty chvíle, kdy jsme sami ze svého něco obětovali, aby se druhý měl lépe.

To jsou nezpochybnitelně skvělé věci! Ježíš o takových skutcích řekl, že kdykoliv jsme je učinili, je to jako bychom to učinili jemu! Vzpomínáte si na bohatého mladíka, který chtěl Ježíše následovat? Tomu Ježíš přímo řekl: „*Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.*“

Já vám ale nevím. Je to hodně rozšířená představa. Jakéhosi nebeského účetnictví. Ten, kdo se tady chová dobře, tomu to andělé připisují k dobru v nebeských knihách. A naopak špatné skutky mu celkové skóre srážejí. Nebo si to rovnou zapisují v pekle černou tužkou. A když pak člověk přijde k nebeské bráně, tak mu to tam spočítají. Buď ho pustí dovnitř, nebo ho pošlou po schodech dolů. Pokud se prokážete jako katolík, tak si ještě můžete zvolit třetí možnost – očištec.

Ne, nechci to zlehčovat. Taková představa se vyskytuje v mnoha náboženstvích. Už ve starém Egyptě v den vaší smrti zvážil Usirev vaše srdce. Nebo taková karma – člověk svou životní bilanci vylepšuje, nebo zhoršuje.

Jenže mně tohle moc neladí s tím, jak o spravedlnosti, o Bohu, o životě, o spáse mluvil Ježíš. Jo, možná by se tak do nebe dostal Samařan. Ale marnotratný syn asi sotva. A lotr na kříži by měl asi taky smůlu. Nikdo z nich si patrně žádný poklad z dobrých skutků nevytvořil. Otázka je, jak by to podle takového počítání dopadlo s celníkem Zacheem nebo ženou hříšnicí.

Ale Ježíš přesně takové lidi přijímal, zastavoval se s nimi. Záleželo mu právě na těch, jejichž konto dobrý skutků šlo spíše do minusu. Když vyprávěl o Bohu, nevykládal o cifršpiónovi, který pečlivě zkoumá naše záznamy, ale o pastýři, který nečeká, až se ztracená ovce sama napraví a vrátí se domů. Naopak sám za ní vyrazil, aby ji našel.

To jen my si občas myslíme, že Bůh potřebuje naše dobré skutky. Ba ne. Tahle slova nemluví o míře zásluh, kterými musíme něco Bohu dokázat. Nebo kterými chceme dokázat něco sami sobě. Něco nahromadit, abychom byli duchovně bohatí.

Tahle slova mluví o srdci. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. Takhle přesně to Ježíš říká. Ale nepřipadá vám to zvláštní? Skoro bychom mohli říct postavené na hlavu? Přece když člověk chce někam investovat nějaké prostředky, tak si to napřed promyslí a

pak zvolí strategii podle toho, co se mu zdá jako nejvýhodnější, ne? Tady to Ježíš říká naopak. Jakoby od konce. Že to člověka táhne tam, kam investoval.

Ale ono to dává smysl. Když dám například peníze do nějaké banky, tak nebudu říkat – to je hrozný ústav, tam určitě nechodíte. Nebo se člověk začne zabývat nějakou činností – třeba včelařením – a ono ho to chytne, a tak si na to najednou udělá čas a dává do toho své prostředky a všem to nadšeně vypráví...

Co tím chce Ježíš říct? No, asi tolik, že žádná naše volba či rozhodnutí nejsou tak docela neutrální. Když se pro něco rozhodneme, tak se tam taky tak trochu zaháčkujeme. Když někam vložíme svůj kapitál, tak k tomu bude tíhnout naše srdce. A protože slovem srdce mysleli tehdy víc než my dnes, tak tam člověka táhne i jeho rozum, vůle, cit. Neříká se tam přesně, co to jsou ty poklady. Ani to vlastně není potřeba. Nejsou to dobré skutky – ty jsou spíše důsledkem našich rozhodnutí než investicí.

Tady nás může trochu mást i ten překlad. Mluví se o pokladu, což je něco tak trochu pohádkového, co vidíme spíše ve filmech o pirátech. Ve skutečnosti to znamená spíš něco jako zásobu či úspory. Prostě když do něčeho investujeme, tak jsme v tom vnitřně zaangažováni.

Ten výrok je tu proto, abychom se zastavili a zeptali se sami sebe: Hele, a kam tě to tvoje srdce vlastně táhne? Jak velkou část ti zabírají a pohlcují tě volby, které jsi udělal? Nebo takhle: Nedostal jsi se někam, kde jsi ani nechtěl nebo neměl být? Kam jsi vložil své prostředky, svou touhu, představy, a jak tě to ovlivňuje, vede? Kolem čeho se točí tvůj život? Bez čeho se neumíš obejít? Co obhajuješ – před sebou i před druhými? O čem říkáš „Na to mám právo“? Nedostávají tě tvé volby do pastí? Neutíká ti něco velkého, důležitého, podstatného, cenného?

Ježíš trochu konkrétněji mluví o investici do věcí pozemských a nebeských. Mluví o jejich jistotě. A už podruhé v tak kraťounkém výroku obrátí věci naprosto naruby. Mluví o hmatatelných jistotách života. A o nebeských věcech. O tom, co všichni chtějí, co je žádané, protože to přináší jistotu, budoucnost, prosperitu, pohodlnější život, vyřešení starostí, stabilitu. A o tom, co je nám nedostupné, co není vidět, co nelze zaručit, na co si nemůžeme sáhnout. Investovat do toho je tak trochu jako uvěřit snu. Snu jednoho

tesaře z Nazareta, který věřil, že Bůh je nám blízko a my si můžeme být blízko navzájem. Ale střechu nad hlavou vám to nepostaví, děti na studiích neudrží, inflaci nevyřeší. A koneckonců ani farář pořádně a srozumitelně nedokáže říct, co to vlastně je.

A jak jsem řekl – už podruhé to Ježíš zase obrátí naruby. Řekne, že ty echtovní jistoty se nám mohou rozbít, rozpadnout v prach, zeznout, shnít, sežerou je moli, a co zbude, si odnese bytař nebo inflace.

Oproti tomu investovat do věcí nebeských znamená tvořit budoucnost, kterou vám nikdo nevezme. Žít z Boží lásky a v lásce a milosrdenství je to největší bohatství. A kvůli pozemským pokladům nestojí za to prodat svoji duši a spásu.

„Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ Poklad je to, na čem nám záleží, na čem lpíme, k čemu nás to přitahuje, k čemu máme vnitřní vztah. Poklad, který ukládáme v nebi, není vázaný vklad, který si vyzvedneme až jednou po smrti. Je to něco, co ovlivňuje naši životní orientaci už dnes. Co přináší radost, smíření a pokoj. Co nám dává zakoušet Boží království i v těchto nejistých dnech. Nechte se přitahovat tam, kde to má smysl a budoucnost. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 299 *Chválu, dík všichni vzdejme Pánu*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

prosíme tě za ty, kteří klesají pod tíhou života.

Prosíme za ty, kteří zápasí s vlastní těžkou nemocí, starají se o nemocné a docházejí jim síly. Za ty, kteří hledají pomoc v těžkostech na špatném místě: ve špatné společnosti, v závislostech na alkoholu, drogách, internetu, ve scestných náboženských představách.

Prosíme za ty, kteří pomáhají druhým. Dej jim moudrost, sílu, správný směr.

Nauč nás vidět břemena, která druzí vláčejí, a hledat cesty, jak jim pomoci.

Ukaž nám, prosíme, kdy máme pomoc nabídnout a kdy a u koho ji hledat pro sebe.

Nauč nás také pomoc od druhých bez zbytečných řečí přijímat tak, jak nám ji nabízejí a jak ji umějí poskytnout. A pomoz nám, abychom rozpoznali, kdy je dobře požadovanou pomoc odmítnout.

Nauč nás obětovat čas, síly, přemýšlení a peníze těm, kteří to potřebují. Nauč nás hledat sílu u tebe a v tvé moci a k tobě také odkazovat druhé.

Prosíme, naplň nás radostí, aby lidé kolem poznali, že nést jho s tebou přináší pokoj a úlevu – nám i lidem kolem nás.

V tichosti ti předkládáme ty, na které myslíme ve svých srdcích.

Společně voláme, jak jsi nás, Pane Ježíši Kriste, naučil:

Otče náš...

PÍSEŇ: NEZ 609 *Život nám ubíhá*

POSLÁNÍ: Př 15,16

POŽEHNÁNÍ

Ať ti Hospodin žehná a chrání tě! Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem!

PÍSEŇ: 680 *Vezmi si, Pane, všechnu mou svobodu*

SVATÉ JMÉNO

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 115,1-3

PÍSEŇ: NEZ 140 *Hospodine, ne nám dej čest*

MODLITBA

Hospodine, Pane náš!

Když jsme zbloudili nebo když hledáme pocit bezpečí nebo hledáme, kde bychom mohli slyšet o tobě, slyšet tvé slovo, víme že nás vyhlížíš. Otvíráš nám svou náruč. Už zdaleka nás čekáš.

Proto také dnes přicházíme, abychom se před tebe postavili spolu s druhými.

Dáváš nám nejen své slovo, ale i sestry a bratry. Dáváš nám příležitost před tebou se sklonit a čekat na tvou přítomnost, tvého Ducha svatého.

Prosíme, i dnes se k nám skloň, naplň nás svou nadějí, obdaruj nás důvěrou k sobě. Tys nám dal nepředstavitelně mnoho, dals nám v životě svého Syna jeho lásku.

Uč nás, abychom alespoň trochu z bohatství jeho lásky přijali a uměli z její moci žít.

Za tvou přítomnost v Duchu svatém prosíme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ex 3,1-15

PÍSEŇ: NEZ 570 *Otče náš, milý Pane*

KÁZÁNÍ

Základem pro dnešní kázání je Mt 6,9.

Milé sestry a milí bratři, „*Posvěť se jméno tvé.*“ Tato první prosba modlitby Páně zní poněkud tajemně a záhadně. Máme ji proto brát jako tajemství? Můžeme se dát cestou přízemního rozumu? To jméno, o které nám jde, je nebeský náš Otec. Tím, že jsme je už vyslovili, přispěli jsme k jeho svatosti. To jméno svěťí jak lidé, kteří se touto modlitbou obracejí k Bohu Otci, tak Bůh, který naši modlitbu slyší. Tato prosba je pouto mezi námi lidmi a Bohem. Bůh je nám přítomen. Duchem svatým k němu mluvíme, prosíme, jeho přítomnost si přejeme. A Ježíš jako pravý Bůh a pravý člověk je most, po kterém můžeme přicházet k Bohu a zároveň vyhlížet přicházející království, které od Boha je v naší bezprostřední blízkosti.

Je ta prosba ve skutečnosti rozkaz, přání, nebo právě prosba? Ono: „*Posvěť se*“ zní v ekumenickém překladu „*Bud' posvěceno*“. Můžeme Bohu rozkazovat? Nebo si máme přát, aby v nás posvětil své jméno? Nebo spíše poslušně prosit? To ekumenické: „*Bud'*“ nám ukazuje svým názvukem k prvnímu Božímu slovu v příběhu o stvoření: „*Bud' světlo!*“ Dar tomuto světu do země pusté a prázdné. Boží slovo je světlo do našich životů, aby nám posvítilo na cestu k svobodě. I v příběhu o Mojžíšovi a hořícím keři Boží jméno vyvádí lid z otroctví, ze země zmaru a smrti do svobody zaslíbené země. I Ježíšovo jméno Jošua znamená v překladu z hebrejštiny či aramejštiny „*Bůh vysvobozuje, zachraňuje*“. Jeho jménem jsme vykoupeni a spaseni. Boží přítomností posvěceni.

V této prosbě nejde o to, jak jednáme, ale o to, jak jedná Bůh. Je to Boží děj, Boží příběh. Příběh s námi lidmi tehdy, kdy je nám Bůh přítomen v Duchu svatém. O tohoto Ducha musíme prosit, není nám dán automaticky. Trpný rod slovesa „*posvěceno*“ nám zřetelně naznačuje, že událost a děj tvoří Bůh sám. Je nám přítomen, když se k němu obracíme, prosíme, přejeme si, aby byl s námi. Proto nám dává své jméno, abychom obrátili svou tvář k němu, dali se jím vést po cestě ke svobodě, po cestě do zaslíbené země, po cestě do jeho přítomnosti. Tato cesta však začíná u něho, on ji posvěcuje svou přítomností v Duchu svatém. Ježíš nás učí modlit se, a to v duchu a pravdě. Duch Boží přítomnosti mezi námi činí naše jednání svobodným, odpovědným, milosrdným. Jménem „*nebeský náš Otče*“ se můžeme v duchu modlit s Ježíšem k jeho Otci, ba co víc, k našemu Otci. Jménem Boha oslovujeme, protože nám své jméno zjevuje Ježíšovým životem. Životem, který zpodobuje Boží lásku, jeho cestu, záměr, úkol pro nás. Kralickým slovem „*Boží úradek*“.

Žít z Boží přítomnosti, jednat tak, aby jeho jméno nebylo znesvěceno, ale posvěceno naší vzájemnou láskou, naším pohledem k Božímu království, uměním odpustit i o odpuštění prosit. To je Boží láska, když umíme činit pokání, po vzájemném odpuštění vydat se cestou Ježíšova života k smíření mezi ním a námi. K smíření mezi sebou navzájem.

V této prosbě se nám ozřejmuje ještě jedna podstatná věc – modlitba není monolog, ale dialog. Někdy se nám zdá, že se v modlitbě ptáme a Pán Bůh nám odpovídá. Tak i farizeové a zákoníci dávali Ježíši otázky, aby ho nachytali na tom, že není dost pravověrný. Je to však naopak. Co uděláme pro to, aby se jeho jméno posvětilo? Tato záhadná prosba nám dává příležitost, abychom se jí dali vést. Ve Starém zákoně se důležité věci často řeknou dvěma výpověďmi o stejné záležitosti. Jako u soudu rozhodují dva svědci, když vypovídají shodně. A v modlitbě Páně hned po oslovení „Otče“ prosíme o jeho pravé jméno. Vždyť nám dal své jméno, aby s námi mohl mluvit, abychom věděli, jak ho oslovit a neminout se s ním.

Monology vedou diktátoři, ti co nesnášejí otázky po pravdě a po duchu. Bůh je však Bohem rozhovoru. On hovořil s našimi praotci Abrahamem, Izákem, Jákobem a taky s Mojžíšem. Byl jejich Bohem, protože s nimi mluvil. Uzavřel s nimi smlouvu, dal jim své směrovky ke svobodě. Bůh je Bohem určitých, konkrétních lidí. Skrze ně ukazuje cestu. Dával jim otázky, zastavoval je na jejich cestě životem, měl pro ně plán, úkol a požehnání. A do našeho světa mluvit nepřestal. Mluvil skrze proroky, sběratele mudrosloví a žalmů. A promluvil svým slovem, které učinil tělem, v životě svého Syna. Toto slovo si Ježíš nenechal sám pro sebe. Když učedníky učil modlitbu, vytvořil si z nich společenství, které když se sejde ve dvou nebo ve třech v jeho jménu, je společenství sester a bratrů, společenství přímluvných modliteb, kde je Bůh v Duchu svatém přítomen.

To jméno, které Bůh řekl Mojžíšovi, aby se měl čím prokázat svému lidu – „*Jsem, který jsem*“, by se možná mělo lépe přeložit: „Budu, který budu“ nebo „Budu tam, kde budu s vámi“. Toto jméno pomohlo Mojžíšovi vyvést lidi ze zajetí, z otroctví egyptských diktátorů, kteří chtěli jeho lid vyhladit. Mojžíš Bohu slíbil, že jeho lid mu bude sloužit. Když bude sloužit Bohu jeho praotců, nebude muset sloužit těm, kteří by se chtěli postavit na jeho místo.

Jméno, které vyznáváme a ctíme, jméno Božího Syna máme jako ti, kdo se dali v

poslušnosti za Ježíšem, jako Kristovci. V Krista, Boha otce, Boha Syna i Ducha svatého jsme pokřtěni. V jejich jméno. Toto jméno trvá a trvat nepřestane, pokud budeme příjemci správných otázek, zda se na nás posvěcuje jméno Otce a zda mu dovolíme utvářet náš život na cestě ke svobodě poctivým a pravdivým životem. Zda vstoupíme na cestu k dialogu a budeme hledat našeho Otce v dobré zprávě, že Boží království se přiblížilo. Je blízko, když Boha oslovujeme a hledáme jeho svobodu, dáváme se na cestu lásky, víry a naděje. Je to úzká cesta, ale má svůj cíl a smysl. Amen.

MODLITBA

Ježíši, Pane náš,

děkujeme ti za tvé svědky. Chceš nám přes ně pomoci pochopit svou dobrou zprávu, naději, kterou nám v tobě ukazují.

Pomoz nám, abychom nezbloudili na cestě, kterou nám ukazuješ, abychom neklopýtli přes své nedostatky, nezatarasili si cestu bariérou svých provinění nebo neochotou odpustit to, čím se druzí proti nám provinili.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 340 *Ve jméno Krista doufáme*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Kriste Ježíši,

tys žil z důvěry ve svého Otce, svou důvěrou k němu jsi vzbuzoval i důvěru druhých k sobě i ke svému Otcí.

Posilni nás, prosíme, abychom žili naplnění vírou a důvěrou, pomohli tam, kde druzí čekají pomoc právě od nás.

Bud' prosím i tam, kde naše pomoc je nad naše síly nebo je nedosažitelná.

Prosíme, bud' v místech neštěstí, bolesti, utrpení, nedostatku sil a odvahy. Bud' s lidmi, kteří žijí v nebezpečí, ztrácejí výhled do dalších dnů i naději. Bud' tam, kde lidé musejí žít pod nadvládou zoufalství, násilí, hrozeb. Bud' s lidmi v místech, kde je válka, nedostatek potravin a vody, kde lidé nevěří jeden druhému, kde panuje nadvláda násilí a strachu. Bud' s lidmi slabými, nemocnými, umírajícími. Bud' prosím tam, kde se rozhoduje o osudech lidí, kde se plánuje pomoc rozsáhlá a účinná, kde lidé rozhodují o použití síly a zbraní. Přinášej na tato místa svůj pokoj, vzbuzuj lásku, aby vládla mezi lidmi i národy.

Zmocňuj svou církev, aby uměla předat tvé poselství víry, lásky, naděje. K tvému otci se obracíme tvými slovy: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Fp 2,5-11

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

PÍSEŇ: NEZ 314 *Za dar slova, Bože milý*

JEŽÍŠŮV NEÚSPĚCH V NAZARETĚ

VSTUPNÍ SLOVO

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milé sestry, milí bratři, milí přátelé, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 98,1

PÍSEŇ: NEZ 118 *Zpívejte Pánu nové písně*

MODLITBA

Bože, náš Otče,

děkujeme ti, že jsi přišel mezi nás ve svém Synu Ježíši Kristu.

Děkujeme ti, že nejsme v tomto světě opuštěni. Děkujeme, že nejsme sami ani uprostřed svých trápení, starostí, neúspěchů, bolestí a pádů.

Děkujeme, že máme své místo i tady, ve společenství tvého lidu.

Děkujeme za povzbuzení z tvého slova, za posilu do všedních dní, za pokoj, který s tebou přichází.

Děkujeme, že u tebe máme svůj domov dnes i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO: Mk 5,38–43

PÍSEŇ: NEZ 313 *Ozvi se, Pane můj!*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Markově evangeliu (Mk 6,1–6).

Z Markova evangelia slyšíme vyprávění o tom, jak Ježíš kázal v Nazaretě. Přesněji řečeno o tom, jak Ježíš doma v Nazaretě se svým kázáním – neuspěl. Podle všech měřítek, kterými se kázání běžně posuzuje, zejména podle toho, zda mu jeho posluchači porozuměli, to bylo zkrátka kázání nepovedené.

Dříve, než si rozebereme, jak to a co se tam vlastně stalo, myslím, že už zde je možné slyšet osvobodivou zvěst evangelia. Zvěst pro nás, kteří jsme vystaveni tlaku úspěchu –

chce se totiž po nás, abychom byli úspěšní. Abychom podávali výkon. Neustále. V zaměstnání, ale třeba také doma, v rodině, v manželství...

A tak může být pro nás osvobodivé, když slyšíme, že se nám taky nemusí vždycky všechno podařit. Nemusí se podařit dnešní kázání ani dnešní oběd. Máme právo na špatný den v práci nebo na to být doma zrovna prostě k ničemu.

Možná jsme toho v životě pokazili už víc. Třeba se nám nevyvedlo celé manželství, anebo manželství jakžtakž v pořádku, ale nevydařily se děti. Anebo je celý náš život docela na houby.

No a co s tím? Veselé to není, to je pravda. Ale před Bohem nejsme pro své neúspěchy o nic méně milováni. Vždyť i Ježíš – i když se mu to tehdy v Nazaretě podle lidských soudů nevydařilo – nepřestal být milovaný Boží Syn.

A teď už k tomu, co se tam tehdy v Nazaretě vlastně stalo. Marek své vyprávění o těch událostech začíná slovy, že Ježíš přišel do svého domova. Už to zní poněkud překvapivě. Pán Ježíš přece s oblibou tvrdil, že má domov u svého nebeského Otce, a na zemi nikde. „*Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.*“ (Mt 8,20) To pravil Ježíš těm, kteří by se ho rádi odvážili následovat.

Ježíš své doma na zemi samozřejmě měl. Jistě podle mínění své matky Marie, podle svých bratrů a sester a příbuzných a známých a sousedů byl doma přece v Nazaretě, kde vyrůstal a žil většinu svého života.

Takže když se rozkřiklo, že Ježíš bude tu sobotu u nich doma v Nazaretě kázat a vyučovat, logicky se tam sešlo mnoho lidí, nejspíš včetně vzdálenějších tet, všech sousedů a dalších obyvatel města. A Ježíš opravdu tu sobotu v nazaretské synagoze kázal a učil. A oni žasli. Ne proto, že by kázal špatně. Naopak, žasli proto, že Ježíš kázal mocně – jinak než kdokoli jiný. Nešlo přitom o samotný obsah jeho kázání – ten neznáme, spíše o to, jak mocně působilo na jeho posluchače.

Setkání s osvobodivou Boží mocí budí úžas, ovšem ne vždy člověka rozradostní. Jak jsme mohli slyšet i v dnešním prvním čtení: Setkání s Boží mocí člověka leckdy vyděsí.

A to byl i případ Ježíšova nazaretského kázání. Lidé žasli nad moudrostí, která je Ježíšovi dána. Ale zároveň tím byli i zděšeni. Říkali si: „*Což to není ten tesař, syn Mariin a bratr Jakubův, Josefův, Judův a Šimonův? A nejsou jeho sestry tady u nás?*“ A Ježíš se jim stal tu sobotu kamenem úrazu, doslova přímo skandálem...

Asi není těžké si představit, co ono pohoršení nazaretských vyvolalo. Lidé z okolních vesnic a měst snadno mohli od Ježíše očekávat mnohé. Byl pro ně prorok, učitel, mistr, možná i něco víc... Nebylo těžké uvěřit, že s ním přichází něco nového. Lidé z Nazareta měli pocit, že svého Ježíše dobře znají. Vždyť to je přece ten tesař, který v jejich městě žil, chodil do školy, vyučil se, jehož rodiče, otce, matku, bratry i sestry přece dobře znají. Měli tedy pocit, že vědí, co od něho mohou čekat.

Ale co slyšeli, to, s jakou moudrostí a mocí k nim Ježíš promlouval, to zcela přesahovalo jejich očekávání. Neboť Ježíš je svými slovy nutil k rozhodnutí, totiž, aby si ho nejen vypočetli třeba ze sousedské zdvořilosti, ale aby mu uvěřili. A to pro ně zjevně bylo přespříliš.

Ježíšovo kázání tak skončilo neúspěchem a vzájemně projeveným zklamáním a nedůvěrou. Slyšíme dokonce, že Ježíš v Nazaretě nemohl učinit žádný ze svých mocných činů.

Jak to? Jistěže ne za trest! Že by si snad řekl: Nelíbilo se vám moje kázání, tak nikoho neuzdravím, jděte si za doktorem? Spíš je to tak, že proto, aby se mohly dít Boží věci, jsou potřeba jisté podmínky. A z nich možná nejdůležitější je ochota naslouchat. Ochota naslouchat evangeliu – ne jako něčemu, co už jsem přece tolikrát slyšel a moc dobře to znám, ale ochota naslouchat evangeliu jako něčemu novému, co má moc proměnit můj dosavadní život.

Ježíš své vlastní, domácí, nazaretské svým kázáním oslovit nedokázal. Neúspěch to byl tak pronikavý, že se dodnes traduje ve známém rčení „nikdo není doma prorokem“, což je parafráze vlastního Ježíšova výroku: „*Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, u svých příbuzných a ve svém domě.*“

Můžeme se zabeდněnosti nazaretských, kteří svého Ježíše nepřijali, podívat. Ale cožpak dnes není Ježíš doma u nás, tady, ve své církvi, mezi svými bratry a sestrami? Ano, klidně smíme říct – u nás v Českobratrské církvi evangelické, právě u nás, v našem sboru?

A kdyby tedy mezi nás opět přišel, jak bychom dopadli? Vstali bychom a radovali se, že naše životy, ať už je druzí, nebo my sami vnímáme jako úspěšné, či neúspěšné, se konečně mohou v blízkosti Páně proměnit k lepšímu?

Otevřeli bychom svá srdce pro slyšení něčeho zcela nového, co s Kristem přichází? Anebo bychom žasli a zděsili se nad tím, co to říká? A nepodivil by se Pán Ježíš stejně i nad naší nevírou a neodešel by zase o dům dál?

MODLITBA

Pane, vyznáváme, že jsme někdy hluší k tomu, co nám říkáš.

Vyznáváme, že neslyšíme a nechceme slyšet tvé slovo jako novou a osvobodivou zvěst i pro svůj život.

A o to více žasneme, že to s námi zkoušíš zase znovu. Přicházíš za námi se slovem pokoje a milosti a znovu nás zveš k sobě, do své blízkosti.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 258 *Pane Ježíši Kriste*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíše Kriste,

prosíme tě, přimluv se u našeho Otce v nebi za naše rodiny. Zbav nás ode všeho zlého. Opatruj naše blízké a nejbližší, naše děti i rodiče.

Prosíme tě, Pane, za naše manželství, dej, ať v nich nechybí láska, porozumění a radost.

Prosíme tě za ty, co své rodiny ztratili. Prosíme tě za rozvrácené rodiny a rozrušené vztahy. Ukazuj nám, Pane, cestu smíření, osvoboď nás pravdou a napravuj láskou!

Prosíme tě i za rodinu naší církve, za tvou církev po celém světě. Prosíme tě za usmíření mezi všemi ve tvé církvi. Prosíme za pronásledované křesťany celého světa. Prosíme tě i za naši Českobratrskou církev evangelickou; dej, ať je místem,

kde radostně zní osvobodivá zvěst evangelia.

A konečně prosíme i za náš sbor; dej, ať je místem, kde se spolu setkáváme v pokoji, radosti a smíření, jako milující sestry a bratři.

A vyslyš nás, když tvými slovy společně voláme k našemu Otci v nebi: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 1P 2,1-3

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 416 *Tvé požehnání*

PATÍČKÁŘI

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 89,2

PÍSEŇ: NEZ 103 *Misericordias Domini in aeternum cantabo*

MODLITBA

Bože, díky za den, který nepatří nám, ale tobě.

Díky, že jsi nás zbavil otázky, jak s ním naložit, protože jsi pro nás už sám vše připravil. Jsme tvými hosty, otvíráme ti srdce i uši.

Ježíši, přicházíme, abys nám dal odpočinout. Pracovali jsme, byli všelijak sevřeni. Nebyla to jen břemena našeho blahobytu, ale také naše selhání.

Prosíme, ulev nám od našich hříchů, chceme ti je upřímně odevzdat.

Duchu svatý, otevři nám srdce, abychom zaslechli slovo pro naši přítomnost.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Za 8,16

PÍSEŇ: NEZ 545 *Ostří jarních stébel*

KÁZÁNÍ

Základ kázání je zapsán v Gn 32,23–32.

Už dva a půl tisíce let vyprávíme stále stejný příběh, příběh o záchraně. O pomoci. O změně k lepšímu.

Jednou se odehrává na cestě pouští z Egypta domů a říká se mu exodus, podruhé v Jeruzalémě na Golgotě a říká se mu Velikonoce. Nebo se odehrává u Jordánu a říká se mu křest. Ale je to vlastně totéž.

Děje se v různých kulisách s mnoha herci. Jedním z nich je i Jákob. Jákob byl oblíbenec své matky, nadřžovala mu. Těžko věřit, že by svému miláčkovi dala jméno „Patochňap“, tedy „ten, který chytá za patu“. Od toho se v hebrejštině odvozuje přídavné jméno Istivý. Je to tedy příběh pro naše poučení.

Úskoky a Istí se Jákob zmocnil nejdřív prvorozenství staršího bratra Ezaua neboli „Chlupáčka“ a pak otcovského požehnání, které také patřilo staršímu bratrovi. Jákob byl převlékač, dítě z maminčiny maskérny. Úžasná scéna, jak ho matka balí do kůzlečích kožek! Jistě, můžete si říci, že to tak bylo lepší, protože Ezau byl nekňuba, vypadal jako opice, neuměl by s prvorozenstvím ani s požehnáním naložit tak efektivně jako Jákob. Jako když mladý, fyzicky zdatný zloděj ukradne Lamborghini starému prd'olovi. Vlastně by tím bratru prokázal službu. Ale byla to lež! Byl to podvod! I když rabíni vyspekulovali, že Jákobova spermie prý byla první, Bible je neoblomná.

Čím kdo zachází, tím také schází. Takže podvodník Jákob byl sám několikrát podveden – svým tchánem Lábanem, když mu vyměnil o svatební noci manželku, svým synem Rúbenem, když se vyspal s jeho manželkou druhé kategorie Bilhou, a pak jedenácti svými syny, když mu lhali, že Josefa rozsápala divá zvěř. U potoka Jabok, kde byla tma, se cítil Jákob slepý jako jeho otec Izák. I to se mu vrátilo, aby poznal z druhé strany, jak jednal s bližními.

Těžko by se po takovém člověku chtěl jmenovat celý národ. Vypadalo by divně, kdyby na mapě mezi Egyptem a Sýrií stálo „Patičkáři“ nebo „Lstiváci“. Ale po nočním zápase u potoka Jabok tu máme Izrael, tedy „bojuje (spolu) s Bohem“ či „bojuje Bůh (spolu) s ním“. To je Jákobovo nové jméno, které dostal. Mohlo by se překládat „hádá se s Bohem“, „Bůh se hádá s ním“ nebo „jedná přímo s Bohem“, „Bůh jedná přímo s ním“. Už nepůjde snadnou cestou úskoků. Bude to vždy frontální střetnutí.

V zápase u Jaboku byl Jákob zraněn. Byl doživotně poznamenán, stal se „od Boha hendikepovaným“. Neumíme odpovědět, s kým to Jákob vlastně bojoval. S Bohem? S andělem? S nočním děsem? S říčním démonem? Sám se sebou? Jákob musel najít odvahu vrátit se tam, odkud zbaběle uprchl, a setkat se s bratrem, kterému ublížil. Vrátit se a požádat o odpuštění. Změnit styl vlastního jednání. Tak to chce Bůh. To je zápas víry!

Ráno je Jákob zraněn, Bohem poznamenán. Bude kulhat! Každý krok mu bude jeho přerod připomínat.

Všichni Židé i křesťané by měli být svým vnitřním zápasem o férovost, zápasem svého já s Bohem jaksi zchromlí. Církev kulhající, *ecclesia claudicans*. Kdo se Boha neptá na to, co je správné, ten si poskakuje do výšky! Metá kozelce. Ale kdo patří Bohu, Kristu, kulhá. Je spoután. Nechodí si, kam chce. Nepatří totiž už sám sobě.

Postava Jákoba má za úkol mne provokovat! Lstivý Patochňap. Nejsem to snad trochu také já? Teprve když pustím cizí nohu, když se pustím do křížku se svým vlastním hříchem, když zápasím s Bohem, mohu si vylepšit reputaci. Bůh útočí na můj strach o sebe sama. Nemá rád fauly. Požehnání nezískám přetvářkou. Až když se můj starý Jákob utopí v hraničním brodu nového života. V Rákosovém moři. V Jordánu. Když umře s Kristem na kříži. Z vody křtu musí vstát někdo jiný.

Víra mne poznamenává na celý život. Jsem jako chromý. Vzkříšenému také zůstaly jizvy. Ale mohu jít dál beze strachu, přestat utíkat a konečně prožít smíření. To za to stojí. Amen.

MODLITBA

Pane,

když mne křtili, neměl jsem vlastně tušení, o co jde.

Pomoz, abych neminul svůj potok Jabok a zápasil jako kníže s lidmi i Bohem.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 539 *Pán cestou smrti kráčel*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane,

tvůj Syn Ježíš nás zavolal a my s ním jdeme po cestě, která není jen pro svaté a dokonalé. Potkáváme na ní Jákoba i Ezaua.

Ty nás dobře znáš; jestliže i my máme strach a vyhýbáme se stínům vlastní

minulosti, dej nám odvahu dál kráčet přímo.

Vždyť ty jsi Bůh Abrahama, Izáka i Jákoba.

Vše ostatní vkládáme do společné modlitby: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: Ez 18,32

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

PÍSEŇ: 558 *Přemohl Ježíš smrti noc*

KDYŽ PÁN VYSSVOBOZUJE

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.
Amen. Milí bratři, milé sestry, milé děti, vítám vás na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 27,7-8

PÍSEŇ: NEZ 560 *Vítězi k poctě zpívejme*

MODLITBA

Hospodine, náš nebeský Otče,
dnes jsme přišli před tvou svatou tvář také proto, abys nás proměnil svým
svatým Duchem, abys promluvil k našim srdcím.

Pročisti náš zrak, Pane, abychom všude kolem sebe viděli tvou slávu, čest a
velikost. V přírodě, ve vztazích s druhými, v důležitých dějinných událostech, ale
i v tom zdánlivě nezajímavém dění všedního dne. I na nás samotných, na našich
životech ať se ukazuje, že s námi jednáš, že se nás dotýkáš svým milosrdenstvím,
že nám dáváš svůj pokoj. Naše oči jsou někdy zakaleny bolestí, únavou, blbou
náladou. Náš zrak je občas zatemněn hněvem či úzkostmi. Často nevidíme tebe,
Bože.

Projasni tedy náš duchovní zrak, abychom viděli tvou slávu všude a ve všem.

Pročisti naše srdce, ať ti vzdáváme chválu za všechny tvé činy, především za
tvého Syna Ježíše, našeho Pána a Spasitele.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mk 4,26-32

PÍSEŇ: NEZ 302 *Mocný Bože, při Kristovu*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zapsán v 1. a 2. kapitole knihy Exodus.

Milí bratři, milé sestry, kdo z nás si v životě neposteskl na Boží přístup k nám, lidem? Každého z nás určitě někdy napadlo, že Hospodin by mohl reagovat na naše modlitby rychleji. Že by mohl brát vážněji naše prosby. Vysmíváme se spolu s prorokem Eliášem uctívačům Baala, kteří na hoře Karmel tancují kolem oltáře, zatímco jejich „bůh“ si od nich nechce vzít připravené oběti: *„Volejte co nejhlasitěji, vždyť je to bůh! Třeba je zamyšlen nebo má nucení anebo odcestoval. Snad spí, ať se probudí!“* (1Kr 18,27)

Vtipné. A přitom někdy máme dojem, že naše modlitby si Hospodin také nechce vzít. Jako kdyby spal... Jako kdyby mu bylo jedno, co prožíváme, s čím zápasíme. Jako kdyby si odskočil na jednání s jinými galaxiemi a na naši krásnou zemi, na nás, mravenečky, kteří na ní žijí, zapomněl. Proto nám slova některých žalmistů mluví přímo ze srdce:

„Hospodine, proč jen stojíš v dálí, v dobách soužení se skrýváš? (Ž 10,1)

„Dlouho ještě, Hospodine, na mě ani nevzpomeneš? Dlouho ještě chceš mi svou tvář skrývat? Dlouho ještě musím sám u sebe hledat rady, strastmi se den ze dne v srdci soužit? Dlouho ještě se bude můj nepřítel proti mně vyvyšovat?“ (Ž 13,2–3)

Izraelci procházeli těžkými časy. V Egyptě, kam se díky praotci Josefovi nastěhovala celá Jákobova rodina a kde už několik staletí spokojeně žili bok po boku s Egyptany, se změnila atmosféra. Faraó, který nastoupil na trůn, Josefa neznal. Přesněji řečeno: Neznal se k němu, nechtěl se k němu znát. Nechtěl brát v potaz jeho dávné zásluhy. A nechtěl ve své zemi nadále trpět jeho potomky a jeho příbuzné. On se totiž začal těch Hebrejů obávat. Viděl v nich hrozbu pro svou říši. Nevěřil jim. Neměl důvěru v jejich loajalitu. Podezřívál je, že při první příležitosti bodnou Egyptanům kudlu do zad.

„Ten řekl svému lidu: Hle, izraelský lid je početnější a zdatnější než my. Musíme s ním nakládat moudře, aby se nerozmnožil. Kdyby došlo k válce, jistě by se připojil k těm, kdo nás nenávidí, bojoval by proti nám a odtáhl by ze země.“ (Ex 1,9–10)

Jen uvažte, kolik nenávisti mezi jednotlivci, skupinami lidí, rodinami, klany a celými národy přišlo na svět podobným způsobem. Tedy zcela neopodstatněně. Iracionálně. Ze strachu. Z nenávisti. Nevíme, zda byl faraon podezřívavý od narození, nebo tu svou podezřívavost spíš hrál na všechny kolem, protože ve skutečnosti Izraelce prostě jen

nenáviděl a chtěl se jich za každou cenu zbavit. Anebo je zkrátka chtěl zotročit, podmanit si je, využít a zneužít jejich pracovní sílu. A toho nejlépe a nejrychleji dosáhne, když Egypťané začnou mít z Izraelců strach. Nepodložený strach. Strach vyvolaný z fámy: Izraelci jsou silní. Je jich mnoho. Až si usmyslí, zničí nás.

Bratři a sestry, kolikrát v dějinách si právě Židé prošli takovým peklem na zemi? A vždycky to začalo strachem, podezřením, pomluvami a lží, neopodstatněnou nenávistí či touhou po jejich majetku. Pak přišlo na řadu oklešťování práv a svobod. A nakonec pogromy, vraždění, genocida. Ale samozřejmě: Židé nejsou zdaleka jediný národ, jediná skupina lidí, která takovým hrůzám byla vystavena.

Víte, co je na té řeči faraona naprosto šílené? Že mluví o moudrosti. Podle něho je moudré Hebreje zotročit. Je moudré násilným, naprosto odporným způsobem zmenšit jejich počet. Jenomže Izraelci přece nejsou myši, které se dají pochyťat! Nejsou komáři, které je potřeba vyhubit! Izraelci jsou lidé. Navíc je to lid Boží. A právě tak se farao dostal na velmi tenký led, o čemž ovšem ještě nemá ani potuchy. Postavil se proti Božímu lidu. Proti lidu, za kterým stojí Hospodin.

A teď: Co bychom čekali? Že farao za své bezbožné, nemorální a odsouzeníhodné výroky ihned zemře. Mrtvice. Infarkt. Nebo alespoň malomocenství mu mohlo vyrašit na čele a na rukách. Všichni, kteří ho slyšeli mluvit o „moudrosti“, by se vylekali. A okamžitě by z hlavy vypustili jakoukoli myšlenku na zotročení a likvidaci Božího lidu. Ale to se nestalo. Farao začal realizovat svůj ďábelský plán. Izraelci jsou porobeni. Surově zotročení.

„Ustanovili tedy nad ním dráby, aby jej ujařmovali robotou. Musel stavět faraonovi města pro sklady, Pitom a Raamses. Avšak jakkoli jej ujařmovali, množil se a rozmáhal dále, takže měli z Izraelců hrůzu. Proto začali Egypťané Izraelce surově zotročovat. Ztrpčovali jim život tvrdou otročinou při výrobě cihel a všelijakou prací na poli. Všechnu otročinu, kterou na ně uvalili, jim ještě ztěžovali surovostí.“ (Ex 1,11–14)

Kruté období pro Izraelský lid. Od této chvíle po celá desetiletí budou žít a umírat jako otroci, jejich děti se budou rodit do egyptského otroctví. Naděje na záchranu, pokud ze začátku kolovala v žilách Hebrejů, postupně ztrácela na síle. Čekání na osvobození

vystřídala dlouhá léta kolektivní deprese. Úpění a lkání, pláč a nářek. Jak se píše na konci 2. kapitoly knihy Exodus: *Po mnoha letech egyptský král zemřel, ale Izraelci vzdychali a úpěli v otročině dál. Jejich volání o pomoc vystupovalo z té otročiny k Bohu. Bůh vyslyšel jejich sténání, Bůh se rozpomněl na svou smlouvu s Abrahamem, Izákem a Jákobem, Bůh na syny Izraele pohleděl, Bůh se k nim přiznal.* (Ex 2,23–25)

Ano! Bůh slyšel jejich sténání. Nikdy jejich nářkům nepřestal naslouchat. Volání těch ponížených, do prachu zadupaných otroků stoupá k Hospodinu. Hospodin na ně hledí, vidí jejich bolest. Vidí jejich rány na těle. Vidí jejich šrámy na duši. Vidí jejich tichou rezignaci. Slyší jejich tesklivé písně. A nakonec se k nim přizná. Vysvobodí je z útlu. Vlastně už s tím vysvobozováním dávno začal! Jen Izraelci o tom nevědí. Pro slzy v očích nevidí stopy Boží záchrany.

A právě o těch nepostřehnutelných stopách Boží spásy bych chtěl mluvit, bratři a sestry. Když Bůh vysvobozuje, začíná to skrytě. Skoro až neviditelně. Přesně jako semínko hořčice, ke kterému Ježíš připodobňuje Boží království. Záchrana izraelského lidu začíná při narození Mojžíše. Ve chvíli, kdy žena Jókebed se svým mužem Amrámem z domu Lévi čekala dítě (Nu 26,59). V okamžiku, kdy toho tříměsíčního plačícího chlapečka ve strachu umístila do rákosí na břehu Nilu. To je Boží způsob jednání s námi lidmi. Veliký, mocný a silný Bůh nepotřebuje veliké, mocné a silné jedince, aby vykonal veliké a mocné divy. Však jsme o tom obšírně mluvili o Vánocích: Děťátko Mojžíš, chlapec David, Ježíš narozený v městečku Betlémě, rybáři Petr, Ondřej, Jakub a Jan. Boží záchrana je zpočátku ukryta dokonce i před zraky lidí, kteří ji úpěnlivě vyhlíží.

Dále, a to s tím souvisí: Boží záchrana se hlásí o slovo často velice pomalu. Trvá to dlouho. Z našeho pohledu přichází Boží spása, pomoc a zastání téměř vždycky pozdě. Není však fér říkat, že Bůh přichází pozdě. On totiž vždycky přichází včas. Když začne jednat, jedná vždycky v pravou chvíli. Že se však jeho záchrana ohlašuje jen velice pomalu, to je pravda. Že se jeho spása rozjíždí jako stará parní lokomotiva, to sedí. Že se táhne jak šnek po zahradě, to je trefný příměr. Izraelci jsou zotročeni. Ale Mojžíš, skrze kterého jednou Hospodin daruje svému lidu svobodu, roste a stárne. Ve 40 letech zabije egyptského vojáka a uprchne z Egypta před hněvem faraona. Dalších 40 let žije kdesi v pustině se svou ženou Siporou, tchánem Jitrem a syny Geršómem a Elíezerem. Pase ovečky, dokud si s ním Hospodin nepromluví na hoře Sinaj z hořícího keře. Takže celých

80 let se zdánlivě nic neděje! A přesto se Boží záchrana už tvoří. Nabývá stále konkrétnějších obrysů. Jen to nikdo z těch zotročených Izraelců ještě neví. Ani Mojžíš sám! Někdy se říká, že všechno, co je v tomto světě cenné a hodnotné, vyžaduje čas. O Božím vysvobození to platí také.

Když Bůh vysvobozuje, pak často navzdory různým překážkám. Protože na překážky jeho záchrana naráží na každém kroku. V případě faraona: Ještě tvrdší útlak Izraelců. Nejdřív robota, pak těžká robota, pak oslabení národa pomocí metod, za které by se ani Hitler nemusel stydět. Tedy likvidace synů, kteří by jednou teoreticky mohli proti Egyptanům pozvednout zbraň. Jistě, i to se stává. S Bohem přece nejdeme po přímých cestičkách rovnou do jeho království. Na té cestě na nás čekají mnohá zákoutí, slepé uličky, překážky, výmoly a jámy. Cesta do Božího království vypadá často jako klikatá asfaltová silnice plná děr. Ale zatím jsme po ní vždycky dojeli do cíle, no ne? Hospodina žádná překážka nemůže zastavit nebo odradit od jeho záměru: Vykoupit jeho lid z otroctví, z bídy hříchu, ze smrti. To nám v Ježíši Kristu dosvědčil. A o to se vždycky můžeme opřít.

A nakonec: Když Bůh vysvobozuje, často používá zvláštní postupy a způsoby. Jen si vezměte ty porodní báby, Šifru a Púu. Ony lhaly faraonovi do očí, aby ochránily židovské děti. Lžou, jako když tiskne! Lžou, protože se bojí víc Hospodina než faraona. Lžou, protože chtějí ochránit životy nevinných dětí, také jejich matky od celoživotního trápení i jejich otce od totálního zoufalství. Nebo se zaměřte na tu statečnou maminku malého chlapečka, Jókebed, která se nehodlala smířit s tím, že by její syn měl být hned po narození utopen v Nilu. Nebo na odvážnou sestru toho chlapečka, Mirjam, budoucí prorokyni, která odvážně lhala faraonově dceři. Řekla, že zná jistou kojnou pro malého chlapce. Přitom zapřela, že jde o jejich matku. Dříve než Bůh vyzbrojil muže Mojžíše k nesnadnému úkolu, vyzbrojil některé ženy, aby Boží záchranu nastartovaly.

Když bylo třeba, Bůh ochránil svůj lid skrze lež statečných žen. A co víc? I skrze váhání dcery úhlavního nepřítele! Skrze váhání dcery faraona, který z celého srdce touží Hebreje zotročit. Ona váhá, když vidí toho plačícího chlapečka. Váhá, zda ho utopit. Bojuje sama se sebou. Možná šlo o soucit s tím nebožátkem. Nebo o výraz princeznina rozmaru. Ať už to bylo jakkoli, chlapce ušetřila. Sama přestoupila příkaz svého otce, nejmocnějšího člověka v Egyptě, což jejímu domu za mnoho let přinese záhubu. „To si děláš srandu,“ vyjádřil by se zřejmě farao, nebo možná ještě mnohem ostřeji, kdyby mu někdo řekl, že

budoucí zachránce Hebrejů žije, protože jeho vlastní dcera neposlechla výslovný příkaz. Jistě, Boží cesty jsou naprosto nevyzpytatelné. Hospodin učiní cokoli, aby dosáhl svého. Hospodin učiní cokoli, aby vysvobodil svůj lid z područí smrti, což se v plnosti projevilo v okamžiku Kristova ukřižování. Možná to dnes nejsme schopni vidět jasně. Možná jeho záchranu, jeho pomoc vyhlížíme léta letoucí a stále to vypadá, že se neděje vůbec nic. Ale to neznamena, že Bůh nepracuje. A tak, slovy proroka Izajáše: „Proč říkáš, Jákobe, proč, Izraeli, mluvíš takto: ‚Má cesta je Hospodinu skryta, můj Bůh přehlíží mé právo?‘ Cožpak nevíš? Cožpak jsi neslyšel? Hospodin, Bůh věčný, stvořitel končin země, není zemdlený, není znavený, jeho rozumnost vystihnout nelze.“ (Iz 40,27–28) Amen.

PÍSEŇ: S 288 Svobodná zem

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
prosíme tě za všechny, kteří po celém světě procházejí náročnými zkouškami. Za všechny nemocné a osamělé. Za ty, kteří hladoví a žízní. Za ty, kteří se dlouho a zatím bez viditelných úspěchů domáhají spravedlnosti a práva. Za ty, kterým druzí lidé ubližují, ponižují je a týrají. Za ty, kteří přišli o veškerou naději a radost. Buď jim nablízku, pomáhej jim, zastávej se jich.
Prosíme tě také za všechny, kteří se za svůj dosavadní život stydí. Za všechny, kteří se straní druhých lidí a mají problém podívat se na sebe do zrcadla.
Prosíme za všechny, kteří se dokonce nenávidí za to, co zlého provedli jiným. Vnes své světlo do jejich života. Dej jim naději na nový život. Otevři jim srdce, aby směli přijmout tvé odpuštění i sílu k nápravě.
Prosíme tě za všechny, kteří vládnou. Za moudrost pro ty, kteří rozhodují o životech svých bližních. Prosíme za politiky, soudce, policisty, vojáky, ale také za lékaře, učitele, vedoucí různých firem. Prosíme za sílu a vytrvalost pro všechny, kteří se živí poctivou prací. Prosíme také za ty, kteří nemohou či dokonce nechtějí pracovat pro dobro společnosti.
A prosíme tě, Pane, za církev, tvou nevěstu. Dej, aby naše sbory byly otevřeny pro všechny příchozí, aby z našich kazatelen znělo evangelium, abychom se dokázali na podstatných a zásadních věcech dohodnout, abychom společně hledali tvou vůli pro nás, pro naše okolí, pro celý svět.

A společně voláme: **Otče náš...**

POSLÁNÍ: 2Tm 4,18

POŽEHNÁNÍ

*Ať ti Hospodin žehná a chrání tě, ať Hospodin nad tebou rozjasní svou tvář a je ti milostiv,
ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.*

PÍSEŇ: NEZ 412 *Až potud nám pomáhal*

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Štěpán Hájek, Ivo David, Elen Plzáková

Editor, technický redaktor, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazykový redaktor: Jana Plíšková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, p. přihr.

466, 111 21 Praha 1, telefon: 224 999 236, e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

facebook.com/ceskybratr

© Českobratrská církev evangelická 2023

